

រៀបរៀងដោយ

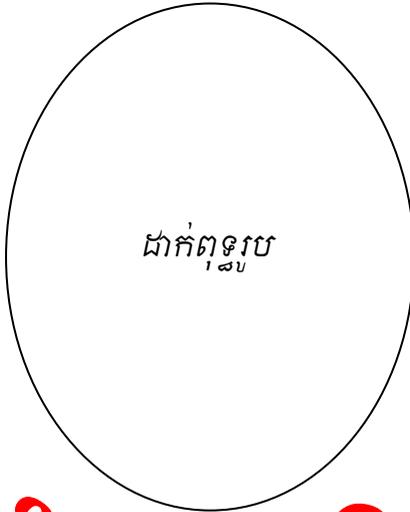
កិត្តិវិទ្យាសាស្ត្រ **សាន សុដា**

សម្រាប់វគ្គបណ្ណាល័យ

ព.ស ២៥៥១

បន្ទាប់ពីក្រប

~ ១០៥ ~

ដាក់ពន្ធរប

សំណើសុំប្តូរ

រៀបរៀងដោយ

កិត្តិយសប្បញ្ញាណ **សាន សុដា**

សម្រាប់ជាធម្មទាន

ព.ស ២៥៥១

មាតិកាធម៌

ពាក្យប្រារព្ធ.....	ក
១.ជីវិត	១
២.តុល្យភាពនៃជីវិត.....	៣
៣.ជីវិតនិងពេលវេលា	៨
៤.ធម្មតារបស់ជីវិត	១៣
៥.ជីវិតស្មុកស្មាញ	៣២
៦.ជីវិតអន្តការ	៣៤
៧.ក្មេងជីវិត	៣៩
៨.ជីវិតនិងឧបសគ្គ	៤៩
៩.ជីវិតអ្នកបម្រើសម័យ	៥៥
១០.ជីវិតមាន់ដល់	៥៨
១១.ជីវិតគោចាស់	៦១
១២.កំណាព្យផ្សេងៗ	៦៦
១៣.អ្នកមានឧបការៈជួយពិនិត្យអក្ខរាវិរុទ្ធ	៨៣
១៤.ចំនួនសៀវភៅដែលខ្ញុំបានរៀបរៀង.....	៨៤
១៥.ប៉ុស្តិ៍វិទ្យុដែលកំពុងផ្សព្វផ្សាយ	៨៥

ពាក្យប្រធាន

ដំណើរជីវិត គឺជាឈ្មោះនៃសៀវភៅថ្មីមួយទៀត
 ដែលខ្ញុំបានរៀបរៀងឡើង ក្នុងកាលដែលខ្ញុំមានអាយុ ៣១
 ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីបានបោះពុម្ពចែកផ្សាយនូវសៀវភៅ **ព្រះធម្មបទ**
៣១គាថា រួចហើយ។

សៀវភៅ **ដំណើរជីវិត** នេះ ខ្ញុំបានចាប់ផ្តើមសរសេរ
 នៅប្រទេសកម្ពុជា ហើយបានបញ្ចប់ដោយសព្វគ្រប់នៅ
 ប្រទេសអូស្ត្រាលី ក្នុងកំលុងពេលដែលខ្ញុំមកបង្រៀន
 ព្រះអភិធម្មស្តីអំពីរូបបរមត្ថ បរិច្ឆេទទី ៦ ដល់ពុទ្ធបរិស័ទ
 នៅក្នុងអាគារសមាគមខ្មែរ នាទីក្រុងម៉ែលប៊ែន ចាប់ពីថ្ងៃ
 ព្រហស្បតិ៍ ៦រោច ខែចេត្រ ឆ្នាំប អដ្ឋស័ក ព.ស ២៥៥០
 ដល់ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១កើត ខែជេស្ឋ ឆ្នាំកុរ នព្វស័ក
 ព.ស ២៥៥១ ដែលជាដំណើរលើកទីពីររបស់ខ្ញុំមកកាន់
 ប្រទេសអូស្ត្រាលី។

ដំណើរជីវិត គឺជាបទពិចារណាទាក់ទងនឹងរឿងជីវិត
 របស់មនុស្សគ្រប់គ្នា។

ជីវិត ប្រៀបដូចជាការធ្វើដំណើរផ្លូវឆ្ងាយ ហើយអ្នក
ធ្វើដំណើរគ្រប់គ្នា ចាំបាច់ត្រូវតែមានគោលដៅ និងស្បៀង
ឬថាគ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ការពារខ្លួនផង។

លើផែនដីនេះ មិនមែនមានសុទ្ធតែផ្ការាយរាយគ្រប់
កន្លែងទេ ហើយក៏មិនមែនមានសុទ្ធតែបន្ទាគ្រប់ទីកន្លែងដែរ។
ដូច្នោះការធ្វើដំណើរផ្លូវឆ្ងាយ មិនមែនទាល់តែរើសបន្ទាឲ្យ
អស់ពីផែនដីសិនទើបដើរកើតនោះទេ យើងគ្រាន់តែត្រួស
ត្រាយផ្លូវឲ្យល្អមតែដើររួច ឬត្រូវពាក់ស្បែកជើងដែលមាន
កម្រាស់ជាមធ្យម យើងក៏អាចដើរទៅបានយ៉ាងស្រួល។

យ៉ាងណាមិញ ជុំវិញជីវិតរបស់យើងម្នាក់ៗ ក៏មិន
មែនមានសុទ្ធតែគ្រាន់តែភាពផ្អែមល្អម ការសរសើរ ការរាប់
អាន ការបានលាភ ការបានយស និងសេចក្តីសុខគ្រប់
យ៉ាងទេ ហើយក៏មិនមែនមានសុទ្ធតែបន្ទាគ្រាន់តែភាពល្អដូចតំ
ការនិទ្ទា ការបាត់លាភ ការបាត់យស និងសេចក្តីទុក្ខតែ
រហូតនោះដែរ សភាវៈទាំងពីរផ្នែកនេះ តែងតែមានជាហូរហែ

ដោយផ្លាស់ប្តូរគ្នាទៅវិញទៅមក ឥតមានឈប់ឈរឡើយ
ហើយសត្វលោកគ្រប់គ្នា សុទ្ធតែត្រូវមានដំណើរគ្រងកាត់នូវ
សភាវៈទាំងពីរនេះដោយចៀសមិនផុត។

ព្រះធម៌របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ គឺជាមាគ៌ាដ៏ជាក់លាក់
ដែលដំបូងបានបង្រៀនឲ្យសត្វលោក មានការជឿជាក់លើ
ខ្លួនឯង ដើម្បីឲ្យសត្វលោកខ្លួនឯងផ្តល់មានស្មារតីនិងបញ្ញា
ដ៏មុតមាំហ៊ានដើរគ្រងកាត់នូវព្រះជីវិត ដោយទឹកមុខញញឹម
ព្រោះបញ្ញា គឺជាអាវុធដ៏ឧត្តម និងជាគ្រឿងក្រោះយ៉ាង
អស្ចារ្យអាចការពារសត្វលោកឲ្យគ្រងផុតពីសង្សារទុក្ខបាន។

ដោយអំណាចនៃធម្មទាននេះ សូមពុទ្ធបរិស័ទគ្រប់
មជ្ឈដ្ឋាននិងគ្រប់វ័យ បាននូវបទពិចារណាដ៏សមស្រប
សម្រាប់ជីវិតជានិច្ចតរៀងទៅ។

សូមអនុមោទនា !!

ម៉ែលប៊ិន ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១កើត ខែជេស្ឋ ឆ្នាំកុរ នព្វស័ក ព.ស ២៥៥១

ភិក្ខុវិប្បញ្ញោ សាន សុដា

១- ទីវិត

ពាក្យថា ជីវិត សំដៅដល់ប្រមាណនៃអាយុ ឬការ
រស់នៅរបស់សត្វទាំងឡាយគ្រប់ៗគ្នា ស្ថិតនៅក្នុងលោក-
សន្តិវាស។

ម្យ៉ាងទៀត ជីវិត សំដៅដល់រូបរាងកាយ និងចិត្ត
វិញ្ញាណរបស់សត្វលោក ឬបើនិយាយឲ្យងាយស្តាប់ គឺខ្លួន
ប្រាណរបស់សត្វលោកគ្រប់គ្នា ដែលកំពុងមានសកម្មភាព
នោះឯង។

ម្យ៉ាងទៀត ជីវិត មិនគឺអ្វីដទៃក្រៅអំពីការឃើញ
ការឮ ការដឹងក្លិន ការដឹងរស ការដឹងផោដ្ឋព្វៈ និងការ
ដឹងរឿងរ៉ាវផ្សេងៗ នោះឡើយ នៅពេលការឃើញ ការឮ
ជាដើមលែងមានហើយ ក៏សន្មតថា ជាពេលអស់ជីវិត
ឬពេលស្លាប់នោះឯង។

ដើមរុក្ខជាតិទាំងឡាយ យើងក៏អាចនិយាយថារស់

ឬស្លាប់បានដែរ តែមិនមានជីវិតទេ ព្រោះជាធម្មជាតិដែល

កើតឡើងអំពីសមុជ្ជានតែមួយ គឺឧត្ត (រដូវ) ឯជីវិត

សត្វលោកកើតឡើងពីសមុជ្ជានបួនគឺ កម្ម ចិត្ត ឧត្ត

និងអាហារ។

រូបកាយខ្ញុំនេះណា	ញាតិវង្សានៅរាប់អាន
ព្រោះនៅមានវិញ្ញាណ	ទើបមិនមានអ្នកណាខ្លាច។
គ្រាន់តែដាច់ខ្យល់ភឹង	រលត់ឈឹងអស់អំណាច
តែត្រូវគេភ័យខ្លាច	មិនអាចទុកនៅគេហា។
គេចោលនៅទីព្រៃ	ដាច់អាល័យគ្មានរក្សា
បូជុតក្នុងប៉ាឆា	ឱ! អនិច្ចារូបខ្ញុំអើយ !!!
	ភិក្ខុវិទូរហ័ស ៧៧.៧៧.៩

២- តុល្យភាពនៃវិវិធាន

គ្រប់បុគ្គល ដែលមិនបានស្តាប់នូវធម៌របស់ព្រះ

អរិយៈ មិនត្រឹមតែប្រកាន់មាំក្នុងនាមរូបនេះប៉ុណ្ណោះទេ ថែម
ទាំងមានសេចក្តីវង្វេងក្លែងក្លាំងស្មារតី ដោយហេតុច្រើន
យ៉ាងទៀតគឺ

ក-វង្វេងព្រោះទ្រព្យសម្បត្តិ ព្រោះតែទ្រព្យ ធ្វើឲ្យ

មនុស្សលោកជាប់សីលទាំងស្រស់ៗ រហូតធ្វើឲ្យមានការ
លើកកម្ពស់ខ្លួនឯង ហើយមើលងាយមើលថោកដល់អ្នក
ក្រខ្សត់ទ្រព្យសម្បត្តិទៀតផង។

ខ-វង្វេងព្រោះយសសក្តិ យសសក្តិ ធ្វើឲ្យមនុស្សខ្លះ

មានមានៈកាន់តែខ្លាំងឡើង អាចធ្វើឲ្យលែងចេះគោរព
ខ្ពង់ខ្ពស់ទោនចំពោះមាតាបិតា ចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យ និងអ្នក
ដែលចម្រើនដោយគុណមានសីលគុណជាដើម។

គ-វង្វេងព្រោះចំណេះដឹង ការមានចំណេះដឹង

មិនមែនជារឿងអាក្រក់ទេ តែបើយកទៅប្រើប្រាស់មិនល្អ
វាក៏អាចសម្លាប់ម្ចាស់របស់វាបានដែរ ដូចជាអ្នកដែលបាន
សិក្សាវិជ្ជាជូរលោកខ្លាំងៗសម្បូរចំនួន តែងមានការប៉ាន់
ស្មានគុណភាពរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនា តាមរយៈពុទ្ធសា-
សនិកដែលមានកម្រិតវប្បធម៌ទាប ហើយក៏គិតថា ក្នុង
ព្រះពុទ្ធសាសនា មិនមានអ្វីពិសេសជាងចំណេះដែលខ្លួន
មានឡើយ គំនិតបែបនេះ ធ្វើឲ្យបុគ្គលទាំងនោះកាន់តែឃ្នាត
ឆ្ងាយពីធម៌របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ រហូតធ្វើឲ្យគេក្លាយទៅ
ជាមនុស្សមិច្ឆាទិដ្ឋិព្រោះតែចំណេះដឹងនោះក៏សឹងមាន។

ឃ-វង្វេងព្រោះរូបសម្បត្តិ ព្រោះតែរូបសម្បត្តិល្អ

ធ្វើឲ្យមនុស្សមានការរើសអើង ដល់អ្នកដែលមានរូប
សម្បត្តិមិនល្អ ព្រោះមនុស្សចូលចិត្តមើលតែសម្បកខាង
ក្រៅ តែបើគេបានពិនិត្យទៅដល់ផ្នែកខាងក្នុងនៃរូបរាងកាយ

គេនឹងឃើញច្បាស់ថា គ្រប់មនុស្សទាំងអស់សុទ្ធតែស្តាយ
ថង់ម្យ៉ាងមួយលាមកត្រាប់ទៅដូចគ្នា។

ង-វង្វងព្រោះគ្នា ព្រោះតែបក្សពួក ធ្វើឲ្យមនុស្ស
មានការប្រមាទ មិនព្រមប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មានទាន
សីលជាដើម ក្នុងគំនិតរបស់គេហាក់បីដូចជាគិតថា ពេល
ធ្វើដំណើរទៅកាន់បរលោក បក្សពួកនិងគ្នាទាំងអស់នោះ
ទៅទទួលរងទុក្ខជំនួសអីចឹងឯង។

សរុបសេចក្តីគឺថា សត្វលោកនេះ តែងតែមានការ
ពឹងផ្អែកទៅលើអ្វីៗដែលខ្លួនមាន ហើយមានសេចក្តីប្រៀប
ធៀបនឹងអ្នកដទៃ បើឃើញថាខ្លួនមានអ្វីពិសេសជាងគេ ក៏
ត្រេកអរនិងជោរបានចិត្ត ហើយបើឃើញថាខ្លួនអន់ជាងអ្នក
ដទៃ ក៏មានសេចក្តីខកចិត្តនិងរំខានផ្លូវចិត្ត។

តាមពិតសត្វលោកទាំងអស់ ទាំងសត្វនៅក្នុង
អបាយកូមី និងសត្វនៅក្នុងសុគតិកូមី ទាំងអ្នកមាន និង

អ្នកក្រ ទាំងបុគ្គលពាល និងបុគ្គលជាបណ្ឌិត តែងមាន
សេចក្តីសុខនិងសេចក្តីទុក្ខ ច្រើនឬតិចមិនស្មើគ្នា តែមាន
សភាពស្មើគ្នាក្នុងលក្ខណៈពីរយ៉ាងគឺ មានការកើតជា
ខាងដើម និងមានការស្លាប់ទៅវិញជាខាងចុង នេះគឺជា
តុល្យភាពនៃជីវិត។

រឿងរបស់ជីវិតនេះ មិនខុសអំពីរឿងរបស់កុនឬ
ល្ខោនដែលគេលេងតាមរោងឡើយ មុននឹងឡើងទៅសម្តែង
សុទ្ធតែជារាស្ត្រសាមញ្ញដូចគ្នាទាំងអស់ មិនអាចក្លាយជា
ស្តេច ជាអាមាត្យ ជាលោកសេដ្ឋីមែនទែនដោយហេតុ
ត្រឹមតែការឡើងលើឆាក ហើយស្រែកប្រកាសនាមនោះទេ
នៅពេលដែលរឿងល្ខោនចប់ ភាពដើមយ៉ាងណា គឺនឹង
ក្លាយទៅជាយ៉ាងនោះវិញដដែល។

បើអ្នកដើរតួធ្វើជាលោកសេដ្ឋី ក្នុងរឿងល្ខោនប្រកាន់
ថាខ្លួនឯងជាលោកសេដ្ឋីមែនទែន ខ្លួនក្បាលរបស់អ្នកនោះ

ពិតជាមានបញ្ហា តែបើដឹងខ្លួនថា តំណែងសេដ្ឋីនេះ គ្រាន់តែ
ជាបញ្ញត្តិក្នុងរឿងល្ខោន មិនមែនជារឿងពិត ដូច្នោះអ្នកនោះ
ចាត់ថា ជាមនុស្សត្រឹមត្រូវ មិនវង្វែងស្មារតី។

យ៉ាងណាមិញ សត្វលោកយើងគ្រប់ឋានៈទាំងអស់
ទើបផុត ត្រូវចាកចេញពីឆាកល្ខោនជីវិតនេះដូចគ្នាដោយ
បាត់ដៃទទេ ដោយឥតមានបានអ្វីសូម្បីតិចតួចអំពីបច្ចុប្បន្ន-
ភាពនេះឡើយ។

កាលបើពិចារណាយើញយ៉ាងនេះហើយ គួរឬ ដែល
នឹងប្រកាន់ថា ខ្លួនឯងគ្រាន់បើជាងអ្នកដទៃ រហូតដល់មាន
ការមើលងាយអ្នកដទៃដោយប្រការផ្សេងៗ ទាំងដែលខ្លួន
ឯងក៏កំពុងតែប្រឈមមុខនឹងមច្ចុរាជដែរនោះ ?

គួរតែអាណិតអាសូរ និងសង្រ្គោះគ្នាទើបល្អ។

ធម្មជាតិណាកើតជាធម្មតា គង់ប្រែអនិច្ចាសព្វសកល
កើតហើយរលត់អស់គ្មានសល់ ព្រោះត្បិតជាផលនៃបច្ច័យ។

កិត្តវរិយប្បញ្ញោ ស.ស.៩

៣. វិវិធីនិងពេលវេលា

គេតែងនិយាយថា “ពេលវេលា គឺជាមាសប្រាក់”
 តាមពិត ពាក្យនិយាយនេះ មិនទាន់ត្រឹមត្រូវទាំងស្រុងទេ
 ព្រោះថាមាសប្រាក់ដែលបាត់បង់ទៅ ជួនកាលអាចរកមក
 វិញបាន តែពេលវេលាដែលកន្លងទៅ មិនអាចត្រឡប់មក
 វិញបានទេ។

ដូច្នោះ តម្លៃនៃពេលវេលា មិនអាចរករបស់ខាងក្រៅ
 ខ្លួនណាមួយមកវាស់វែងបានឡើយ។ បើពិចារណាឲ្យ
 ជិតដល់ទៅ មានតែជីវិតប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចវាស់វែងទៅនឹង
 ពេលវេលាបាន ព្រោះថា ជីវិតក៏ជារបស់ដែលបាត់បង់
 ហើយ មិនអាចត្រឡប់មកវិញបានដូចជាពេលវេលាដែរ។

តាមន័យនៃបរមត្ថធម៌ ពេលវេលាជារបស់ដែល
 មិនមានដោយសភាវៈ ត្រឹមតែជាការបញ្ញត្តិ និងកំណត់
 ចំណាំឲ្យដឹងគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ ឯរបស់ដែលមានពិត គឺការ

កើតនិងការរលត់ទៅនៃតួជីវិតនេះឯង បើមិនមានការកើត
ឡើង និងការរលត់ទៅនៃតួជីវិតនេះទេ ក៏មិនមានការបញ្ចត្តិ
ឬកំណត់ចំណាំពេលវេលាសម្រាប់ហោរាដែរ។

ពេលវេលាកន្លងទៅមួយថ្ងៃ ជីវិតក៏ត្រូវបាត់បង់
អស់មួយថ្ងៃ ពេលវេលាកន្លងទៅមួយខែ ជីវិតក៏ត្រូវបាត់បង់
អស់មួយខែ ពេលវេលាកន្លងទៅមួយឆ្នាំ ជីវិតក៏ត្រូវបាត់បង់
អស់មួយឆ្នាំ ពេលវេលាកន្លងទៅច្រើនប៉ុណ្ណា ជីវិតក៏ត្រូវ
បាត់បង់ទៅច្រើនប៉ុណ្ណោះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ មិនគួរទុកដាក់
ពេលវេលាស្មើត្រឹមតែមាសប្រាក់ឡើយ។

យើងអាចនិយាយបានថា ពេលវេលា គឺជាអាយុ
ជីវិត, ដូច្នោះទើបពេលវេលាមានតម្លៃសម្រាប់បំពេញកិច្ចការ
ផ្សេងៗទៀត ក្រៅពីការរកមាសប្រាក់ ព្រោះជីវិតនេះ
មិនមែនអស់នូវទុក្ខកន្លង ដោយគ្រាន់តែមានមាសប្រាក់
សោះឡើយ ប្រសិនបើមាសប្រាក់ ពិតជាអាចដោះ
ស្រាយសេចក្តីទុក្ខគ្រប់យ៉ាងបានមែន ម៉្លោះសមពួកអ្នកមាន

ទ្រព្យច្រើនលែងចេះឈ្មោះទាស់ទែងគ្នា សម្លាប់គ្នា និងការ
ធ្វើអត្តឃាតទៅហើយ។

ក្នុងសង្គម ធ្លាប់បានឮថា មនុស្សជាច្រើន ពេល
ដែលគេបបួលឲ្យស្តាប់ធម៌ ឬសិក្សាព្រះធម៌ តែងតែឆ្លើយ
ថា “ចង់ដែរ តែមិនមានពេល ព្រោះជាប់ការងារ” នេះគ្រាន់
តែជាពាក្យដោះសារប៉ុណ្ណោះ។

សួរថា បើពិតជាវាល់មែន ហេតុអ្វីក៏មានពេល
កម្សាន្តច្រើនម៉្លោះ? ដូចជា ពេលដើរលេង ពេលជប់លៀង
ពេលស្តាប់ចម្រៀង ពេលនិយាយដើមគេ ពេលមើល
ទូរទស្សន៍ជាដើម។

ដូច្នោះ ការឆ្លើយថា “ដែលខ្ញុំស្តាប់ ឬសិក្សាធម៌
មិនបានព្រោះតែខ្ញុំវាល់ពេក” នេះ គឺជាចម្លើយមិនសម
ហេតុផលទេ ចម្លើយដែលត្រូវគួរឆ្លើយថា “ការដែលខ្ញុំស្តាប់
ឬ សិក្សាធម៌មិនបាន ព្រោះតែខ្ញុំមិនមានសទ្ធា” នេះទើបសម

ហេតុផល ព្រោះថាកាលណាមានសទ្ធាហើយ ពិតជាអាច
 ឆ្លៀតពេលបានគ្រប់ៗគ្នាទាំងអស់ បើទុកជាមិនអាចទៅ
 ស្តាប់ ឬសិក្សាផ្ទាល់អំពីព្រះធម្មកថិក ក៏អាចឆ្លៀតស្តាប់
 តាមវិទ្យុ ឬកាសែត ឬក៏អានសៀវភៅធម៌នៅតាមផ្ទះបាន
 ខ្លះមិនខាន។

អ្នកខ្លះទៀត មិនមែនជាគេមិនចង់ស្តាប់ មិនចង់
 សិក្សាទេ តែគេមានគំនិតជាទុទិដ្ឋិនិយមថា ពេលដែលនៅ
 វ័យក្មេង គេមិនទាន់ត្រូវការធម៌ទេ ព្រោះត្រូវប្រកបមុខ-
 របរចិញ្ចឹមជីវិត ដល់ពេលចាស់ គេមុខជានឹងចូលទៅរកធម៌
 មិនខាន ការនិយាយបែបនេះហាក់ដូចជាច្បាស់ក្នុងចិត្តថា គេ
 មិនស្តាប់ពីក្មេងឡើយ។

សូមផ្តាំមនុស្សគ្រប់ជំនាន់ថា យើងអាចដាក់កាល
 វិភាគសម្រាប់ធ្វើការងារផ្សេងៗបាន តែមិនអាចដាក់កាល
 វិភាគសម្រាប់ស្តាប់បានទេ បើទុកជាចង់ដាក់ ក៏ដាក់

មិនត្រូវដែរ រៀរលែងតែមនុស្សធ្វើអត្តឃាត ដោយ
សេចក្តីថា ទោះបីជាយើងរាល់រហូតគ្មានពេលចូលបង្គន់
ក៏ដោយ តែមិនអាចរាល់រហូតដល់គ្មានថ្ងៃស្ងប់នោះទេ។

អ្នកណាទុកពេលវេលាស្មើនឹងមាសប្រាក់ អ្នកនោះ
ឈ្មោះថា ទុកជីវិតខ្លួនឯងស្មើនឹងមាសប្រាក់ ហើយស្ម័គ្រចិត្ត
ធ្វើជាទាសកររបស់មាសប្រាក់រហូត។

តាមពិត ជីវិតនេះថ្លៃណាស់ មិនមែនមានតម្លៃ
ស្មើតែនឹងមាសប្រាក់ឡើយ ព្រោះថា បើទុកជាមាននរណា
ម្នាក់យកលុយច្រើនប៉ុណ្ណាមកទិញជីវិតយើង ៗ ពិតជាមិន
ព្រមលក់ជាដាច់ខាត។

ថេរៈវេលាចេះតែកន្លង ១០ឆ្នាំ១០ដងមិនយឺនយូរឡើយ
ចង់បានសម្រេចត្រូវប្រឹងឱ្យហើយ បើនៅកន្តើយពិតជាអស់ពេល។
ភិក្ខុវេទិរឃ្យញ្ញោ ស.ស.ជ

៤. ធម្មតារបស់ជីវិត

ជីវិត គឺជាធម្មជាតិ ដែលរួមផ្សំទៅដោយរូបធាតុ
 និងនាមធាតុ ជាសង្ខតធម៌ ជាធម៌ដែលកើតពីបច្ច័យ
 មិនមែនស្ថិតក្រោមអំណាច ឬការបង្កប់បញ្ជារបស់បុគ្គល
 ណាម្នាក់ឡើយ កាលកើតឡើងហើយ តែងជួបប្រទះនូវ
 ហេតុធម្មតាដែលមិនអាចទប់ស្កាត់បាន ដូចជា ចាស់ ឈឺ
 ស្លាប់ជាដើម។

ដើម្បីឲ្យចិត្តរបស់យើងម្នាក់ៗ ហ៊ានទទួលស្គាល់នូវ
 ការពិត និងកុំឲ្យមានការតក់ស្លុតក្នុងជីវិត ទើបព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់បង្រៀនឲ្យឃើញនូវខ្សែជីវិតនេះ ស្ថិតក្រោម
 លក្ខណៈធម្មតា ៥ យ៉ាង គឺឲ្យពិចារណាថា

១. ជរាធម្មាម្ហិ ជរំ អនតីតោ អាត្មាអញតែងមានការ
 ចាស់ជរាជាធម្មតា មិនអាចកន្លងនូវការចាស់ជរាបានឡើយ។

អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រក្នុងពិភពលោក គេបាននឹងកំពុង
ស្វែងរកវិធីកែរូបសម្ផស្ស ធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីឲ្យគេមើល
ឃើញថា នៅស្អាត ក្មេងជាងវ័យ ដើម្បីប្រមូលយកលុយ
អំពីមនុស្សដែលមិនចង់ចាស់រាប់រយលាននាក់។

អ្នកដែលមិនចង់ចាស់ទាំងអស់នោះ ប្រសិនបើមិន
បានស្លាប់ពីក្មេងទេ ទីបំផុតគង់តែក្លាយជាយាយតាទាំងអស់
ដោយឥតមានសេសសល់ម្នាក់ឡើយ ទោះបីជាវត្តមាននៅ
ទីណា ឬប្រើវិធីអ្វីក៏ដោយ លទ្ធផលដែលគេទទួលបាន គឺ
សេចក្តីខកចិត្តប៉ុណ្ណោះឯង។

ការដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធឡើងបង្រៀន ឲ្យឃើញថា
ជីវិតរបស់យើងម្នាក់ៗ តែងតែចូលទៅកាន់ការចាស់ជរានេះ
មិនមែនបានន័យថា ឲ្យយើងបណ្តែតបណ្តោយឲ្យជីវិតចាស់
ទៅដោយឥតអំពើដូចជាគោចាស់ទេ គឺឲ្យយើងមានស្មារតី
ប្រឹងប្រែងកសាងគុណធម៌ឲ្យបានច្រើន តាំងតែពីខ្លួននៅក្មេង

ព្រោះថា កាលបើខ្លួនចាស់ទៅ ប្រាជ្ញាស្មារតីត្រូវតែចុះ
ទន់ខ្សោយដែរ មិនវាងវៃដូចខ្លួននៅក្មេងទៀតឡើយ។

ម្យ៉ាងទៀត សេចក្តីនៃមាតិកាធម៌នេះ ព្រះអង្គមាន
ព្រះបំណង មិនឲ្យសត្វលោកស្រវឹងក្នុងវ័យ ដែលហៅថា
វ័យមទេ និងមិនឲ្យសត្វលោកមានកាតតក់ស្លុត នឹកស្តាយ
ក្រោយនៅពេលដែលវ័យនិងសម្រស់បាត់បង់ទៅ។

២. ព្យាធិធម្មោម្ពិ ព្យាធិ អនតីតោ អាត្មាអញ្ញតែន
មានព្យាធិ គឺជម្ងឺតម្កាត់ជាធម្មតា មិនអាចកន្លងនូវព្យាធិគឺ
ជម្ងឺតម្កាត់បានឡើយ។

ព្យាធិ គឺជម្ងឺតម្កាត់ផ្សេងៗ ក៏គឺជារបស់ធម្មតាដែល
តែងកើតមានក្នុងរូបកាយរបស់សត្វលោកគ្រប់ៗគ្នា ដែលថា
សត្វលោកណាម្នាក់ មិនមានជម្ងឺតម្កាត់នោះមិនមានសោះ
ឡើយ គ្រាន់តែប្លែកគ្នាត្រង់ថា ឈឺតិចឬច្រើនប៉ុណ្ណោះ។

ការងារគ្រប់បែបយ៉ាងទាំងអស់ មានតែមនុស្សដែល

មានសុខភាពល្អប៉ុណ្ណោះ ទើបអាចបំពេញឲ្យបានគ្រប់
ជ្រុងជ្រោយទៅបាន ដូច្នេះការងារជាប្រយោជន៍ដែលគួរធ្វើ
ត្រូវតែធ្វើឲ្យហើយ មុនពេលដែលជម្ងឺតម្កាត់ណាមួយត្រូវ
កើតឡើងចំពោះខ្លួនរបស់យើង។

ម្យ៉ាងទៀត សេចក្តីនៃមាតិកាធម៌នេះ ព្រះអង្គមាន
ព្រះបំណង មិនឲ្យសត្វលោកស្រវឹងក្នុងការមិនមានរោគ
ដែលហៅថា អាហារគ្យមទោ និងមិនឲ្យសត្វលោកមានភាព
តក់ស្លុត នឹកកណ្តាចកណ្តងនៅពេលដែលធ្លាក់ខ្លួនឈឺ
ដោយជម្ងឺណានីមួយដែលនឹកស្មានមិនដល់។

៣. មរណធម្មាម្មិ មរណំ អនតីតោ អាត្មាអញ្ច
តែងមានមរណៈគឺសេចក្តីស្លាប់ទៅវិញជាធម្មតា មិនអាច
កន្លងនូវសេចក្តីស្លាប់បានឡើយ។

ក្នុងបដិច្ចសមុប្បាទ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សម្តែងថា
ជាតិប្បច្ចយា ជរាមរណំ ជរានិងមរណៈកើតមានព្រោះមាន

ជាតិជាបច្ច័យ។

របស់ណាកើតជាខាងដើម របស់នោះតែងមានការ
 បែកធ្លាយទៅវិញនាពេលចុងបញ្ចប់ ដោយហាមឃាត់មិន
 បានជាដាច់ខាត ទោះបីអំណាចរបស់ទេវតា ឬការប៉ិន
 ប្រសប់របស់អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ ក៏មិនអាចហាមឃាត់បាន
 ឡើយ កាលពីអតីតយ៉ាងណាមិញ បច្ចុប្បន្ននឹងអនាគត
 ក៏នៅតែយ៉ាងនោះ, ទាល់តែមិនមានការកើតជាខាងដើម
 ទើបមិនមានការរលត់បែកធ្លាយទៅវិញជាខាងចុង ព្រោះ
 ហេតុដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ត្រាស់ជា
 បដិលោម ក្នុងបដិច្ចសមុប្បាទថា ជាតិវិរោធិ ជរាមរណំ
 ជរានិងមរណៈរលត់ ព្រោះរលត់នៃជាតិ។

ក្នុងគម្ពីរសុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ មហាវគ្គ មហា-
 បរិនិព្វានសូត្រ ត្រង់ខទី១០៨ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឧបមា
 នូវជីវិតរបស់សត្វលោកដូច្នោះថា

ឧបាសិ ច យេ តុឡា យេ ពាលា យេ ច បណ្ឌិតា

អឡា ចេវ ឧបិឡា ច សព្វេ មច្ចុបរាយនា ម

ពួកជនណាៗ ទោះបីភ្លេងក្តី ចាស់ក្តី
ពាលក្តី បណ្ឌិតក្តី អ្នកមានក្តី អ្នកក្រក្តី
ជនទាំងអស់នោះ តែងមានសេចក្តីស្លាប់នៅ
ពីខាងមុខ។

យថាមិ កុម្មការសេរុ កតំ មត្តិកតាជំនំ

ខុទ្ទកព្វ មហន្តព្វ យព្វ មក្កំ យព្វ អាមកំ

សព្វំ តេនបរិយន្តំ ឯវំ មច្ចាន ជីវិតំ ម

កាជន៍ដី ដែលស្ងួនឆ្នាំងធ្វើហើយ
ទោះបីតូចក្តី ធំក្តី ត្រូវក្តី ឆៅក្តី កាជន៍
ទាំងអស់នោះ មានកិរិយាបែកធ្លាយជាទីបំផុត
យ៉ាងណា ជីវិតរបស់សត្វទាំងឡាយ ក៏យ៉ាង
នោះដែរ។

ការដែលសត្វលោកភ័យខ្លាចសេចក្តីស្លាប់ ព្រោះតែ
 មិនបានស្គាល់សេចក្តីស្លាប់ឲ្យបានច្បាស់ តែបើពិចារណាឲ្យ
 បានរឿយៗ ពិតជាឃើញថាសេចក្តីស្លាប់គឺជារបស់ធម្មតា
 ដោយពិត, ឧបមាថា នៅក្នុងភូមិមួយ មានលោកតាម្នាក់
 មានដុះពុកមាត់និងពុកចង្កាស្រមូម នៅផ្ទះជិតគ្នានោះដែរ
 គ្រួសារមួយមានទារកតូចម្នាក់ពូកែដឹកដំរី និងយំច្រើន
 ពេលដែលម្តាយរបស់វានិយាយបន្ទាចថា “បើមិនឈប់យំ
 មែននឹងឲ្យលោកតាពុកមាត់វែងមកក្រៀមហើយ” ក្មេងនោះ
 ភ័យខ្លាច ហើយក៏ឈប់យំទៅ ប៉ុន្តែដល់ពេលទារកនោះ
 ធំឡើង ទាំងខ្លួនរបស់គេក៏មានពុកមាត់ដែរ គេក៏លែងខ្លាច
 លោកតានោះ សូម្បីអ្នកណាបន្ទាចទៀតក៏មិនខ្លាចដែរ ព្រោះ
 បានដឹងច្បាស់ថា ការដុះពុកមាត់គឺជារឿងធម្មតា។

ម្យ៉ាងទៀត ការដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បង្គាប់ឲ្យ
 យើងគ្រប់គ្នារលឹកដល់សេចក្តីស្លាប់នេះ ប្រយោជន៍ដើម្បី

កុំឲ្យយើងមានការស្រវឹងវង្វែងក្នុងជីវិត ដែលហៅថា
ជីវិតមោទ និងឲ្យសត្វលោករុតរះបំពេញសេចក្តីល្អឲ្យហើយ
ព្រោះថា ជីវិតមិនទៀង ប៉ុន្តែសេចក្តីស្លាប់ទៀង ដូចដែល
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សម្តែងទុកក្នុងគម្ពីរ សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិម-
និកាយ ឧបរិបណ្ណាសកៈ វិក្កងវគ្គ កទ្ទេករត្ថសូត្រថា

អដ្ឋេវ ភិច្ចមាតប្បំ កោ ជញ្ញា មរណំ សុវេ

ន ហិ នោ សន្តរន្តោន មហាសេនេន មច្ចុនា ម

ការព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកិលេស បុគ្គល
គួរតែធ្វើក្នុងថ្ងៃនេះឯង អ្នកណានឹងដឹងថា
សេចក្តីស្លាប់នឹងមានក្នុងថ្ងៃស្អែកបាន ព្រោះថា
ការតទល់របស់យើងចំពោះមច្ចុ ដែលមានសេនា
ដ៏ច្រើននោះ មិនមានសោះឡើយ។

៤. សព្វហិ មេ បិយេហិ មនាបេហិ នានាការោ

វិនាការោ អាត្មាអញគង់តែព្រាត់ប្រាស និរាសចាកសត្វនឹង

សង្ខារជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តទាំងអស់ពុំខាន។

សត្វលោកតែងភ័យខ្លាចចំពោះសត្វនិងសង្ខារ ដែល
មិនជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត ហើយប្រាថ្នាចង់បាននូវសត្វនិង
សង្ខារដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត តែគេមិនបានដឹងទាល់
តែសោះថា របស់ដែលជាទីស្រឡាញ់នោះហើយ គឺជា
ប្រភពនៃសេចក្តីទុក្ខកង្វល់។

រឿងរ៉ាវក្នុងជីវិត មិនមែនចេះតែសម្រេចទៅតាមការ
ប្រាថ្នាទេ ប៉ុន្តែរបស់ទាំងអស់តែងជាគូនឹងគ្នាគឺ បាន ជាគូនឹង
ការបាត់បង់, ជួប ជាគូនឹងការព្រាត់ប្រាសជាដើម ព្រោះជា
របស់ដែលមានសភាពប្រែប្រួលទៅ ជួបជាខ្សែទឹកក្នុងស្ទឹង
តែងហូរពីទីខ្ពស់ទៅកាន់ទីទាបជានិច្ចដូច្នោះ។

កាលបើយើងមិនបានពិចារណា អំពីបម្រែបម្រួលនៃ
សង្ខារធម៌ឲ្យបានរឿយៗទេ ពេលដែលរបស់ជាទីស្រឡាញ់
ព្រាត់ប្រាសទៅ លទ្ធផលជាក់ស្តែងគឺសេចក្តីសោកសង្រេង

យ៉ាងគួរឲ្យអាណិត ព្រោះហេតុដូច្នោះទើបព្រះមានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងក្នុងគម្ពីរ ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ-
គាថា បិយវគ្គ ថា

បេមតោ ជាយតី សោកោ បេមតោ ជាយតី ឥយំ

បេមតោ វិប្បមុត្តស្ស នត្តិ សោកោ កុតោ ឥយំ ម

សេចក្តីសោកកើតអំពីសេចក្តីស្រឡាញ់ ភ័យ
កើតអំពីសេចក្តីស្រឡាញ់ កាលបើរួចស្រឡះ
ចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ហើយ សេចក្តីសោក
ក៏លែងមាន ភ័យនឹងមានមកពីណា។

របស់របរជុំវិញជីវិតនេះ ពេលដែលបាត់បង់ទៅ

បើស្រឡាញ់ខ្លាំង ទុក្ខក៏ខ្លាំង ស្រឡាញ់តិចទុក្ខក៏តិច ព្រោះ
ហេតុដូច្នោះ ទើបព្រះពុទ្ធអង្គប្រៀនប្រដៅមិនឲ្យសត្វលោក
ប្រកាន់មាំក្នុងរបស់អ្វីមួយ ឲ្យច្រើនកើនពេក មិនឲ្យ
ស្រឡាញ់រហូតវង្វេង មិនឲ្យតាំងសេចក្តីសង្ឃឹមពិតស្អិត

ជាប់ក្នុងរបស់ណាមួយឡើយ ព្រោះកាលខុសបំណងក៏នាំ
ឲ្យកើតទុក្ខកង្វល់។

និយាយយ៉ាងនេះ មិនមែនឲ្យយើងលះបង់សេចក្តី
សង្ឃឹមក្នុងជីវិតនោះទេ យើងក៏អាចមានសេចក្តីសង្ឃឹមបាន
ដែរ ប៉ុន្តែត្រូវត្រៀមខ្លួនឲ្យសព្វគ្រប់ ទុកសម្រាប់តទល់នឹង
ផលទាំងពីរយ៉ាងរបស់វា គឺសេចក្តីសមបំណង និងសេចក្តី
ខុសបំណង។

ការងារគ្រប់យ៉ាងមានគតិជាពីរ គឺបានសម្រេចនិង
រលំរលាយ, ក៏ឡាគ្រប់យ៉ាងមានផលពីរ គឺចាញ់និងឈ្នះ
បើស្រឡាញ់ការលេងកីឡា យើងត្រូវព្រមទទួលផលទាំង
ពីរយ៉ាងដូច្នោះដែរ មិនមានមនុស្សណាម្នាក់ បានទទួលតែ
រសជាតិផ្អែមល្ហែមតែម្យ៉ាង ឬរសជាតិជួរចត់តែម្យ៉ាង រហូត
មួយជាតិទេ ព្រោះហេតុដូច្នោះ គ្រប់គ្នាត្រូវតែត្រៀមខ្លួនទុក
ជាមុន បើមិនដូច្នោះទេ ពិតជានឹងក្រឡកចិត្តមិនខាន។

អ្នកដែលបានពិចារណាតាមមាតិកាធម៌នេះ ឈ្មោះ
ថា ជាអ្នកបានត្រៀមខ្លួនទុកជាមុន គេរមែងញញឹមជានិច្ច
ទាំងគ្រាបាន ទាំងគ្រាបង់ ទាំងគ្រាសមបំណង ទាំងគ្រាខុស
បំណង ជីវិតរបស់គេនឹងរឹងប៉ឹងឡើងជាលំដាប់ រហូតដល់
មានខ្លួនឯងជាទីពឹងពិតប្រាកដ។

៥. កម្មស្សកោម្ហិ កម្មទាយាទោ កម្មយោនិ កម្មពន្ទ
កម្មប្បជិសរណោ, យំ កម្មំ ករិស្សាមិ កល្យាណំ វា បាបកំ
វា តស្ស ទាយាទោ ករិស្សាមិ អាត្មាអញមានកម្មជារបស់
ខ្លួន មានកម្មជាអ្នកឲ្យផល មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជា
ផៅពង្ស មានកម្មជាទីពំនាក់អាស្រ័យ, អាត្មាអញនឹងធ្វើនូវ
កម្មណា ជាកម្មល្អក្តី អាក្រក់ក្តី អាត្មាអញនឹងត្រូវជាអ្នក
ទទួលនូវផលនៃកម្មនោះមិនខាន។

ពាក្យថា ធ្វើល្អបានល្អ ធ្វើអាក្រក់បានអាក្រក់ នៅតែ
មានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវ និងអាចពិសោធបានគ្រប់ពេល។

កម្ម គឺជាការងារដែលសត្វលោកត្រូវប្រព្រឹត្តធ្វើទៅ
តាមផ្លូវកាយ ផ្លូវវាចា ផ្លូវចិត្ត **រីឯផល** គឺជាលទ្ធផលដែល
សម្រេចបានព្រោះអាស្រ័យ**កម្ម**គឺការងារនុ៎ះឯង ។

ការងារល្អ នាំឲ្យជីវិតស្រស់របស់ទាំងផ្នែកផ្លូវកាយ
ទាំងផ្នែកផ្លូវចិត្ត ព្រោះត្បិតមិនបានក្តៅក្រហាយស្តាយ
ក្រោយ បើបច្ចុប្បន្នបានល្អហើយ ទៅអនាគតក៏កាន់តែល្អ
ឡើងជាលំដាប់។

ការងារល្អ គឺប្រសូតចេញអំពីគំនិតល្អ ដូចព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សម្តែង ក្នុងគម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ គាថា
ព្រះធម្មបទ ថា

បនោបុព្វន្តបរា ធម្មា បនោសេដ្ឋា បនោមយា

បនសា ចេ បសន្តេន ភាសតិ វា ករោតិ វា

តតោ នំ សុខមន្លេតិ ឆាយាវ អនុធាយិនី ។

ធម៌ទាំងឡាយ មានចិត្តជាប្រធាន មានចិត្ត
 ប្រសើរបំផុត (មានចិត្តជាធំ) សម្រេចអំពីចិត្ត
 បើបុគ្គលមានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ ពោលក្តី ធ្វើក្តី
 (នូវសុចរិត) ព្រោះសុចរិតទាំងនោះ សុខរមែង
 ជាប់តាមបុគ្គលនោះទៅ ដូចស្រមោលអន្ទោល
 តាមប្រាណ។

ស្រមោល គឺជារបស់ម្យ៉ាងដែលតែងតែអន្ទោលទៅ
 តាមសត្វលោកគ្រប់ឥរិយាបថទាំងបួន យ៉ាងណាមិញ
 សេចក្តីសុខដែលជាផលរបស់បុណ្យ ក៏រមែងមិនលះបង់នូវ
 សត្វលោកដូច្នោះដែរ ប៉ុន្តែសេចក្តីសុខក្នុងជីវិត មិនមែន
 បានមកដោយគ្រាន់តែការប្រាថ្នា ហើយខ្វះខាតសេចក្តី
 ព្យាយាមឡើយ បើខ្វះខាតហេតុនៃសេចក្តីសុខហើយ ទោះបី
 ប្រាថ្នាយ៉ាងណាក៏មិនបាន ឧបមាដូចជាការដាំដំណាំ បើ
 មិនមានការថែទាំ ផលពិតជាមិនបរិបូណ៌ តែបើថែទាំដោយ

ល្អហើយ ផលពិតជាសម្រេចបានតាមបំណងមិនខាន ដូច្នោះ
“បើចង់បានផ្ទៃ ត្រូវតែខំថែគល់ កោគផលនឹងផ្តល់
តាមប្រាថ្នា”។

ដូចគ្នានេះដែរ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ជាសំតើន
ក្នុងព្រះធម្មបទ ថា

**បុណ្ណពោ បុរិសោ កយិរា កយិរាថេនំ បុនប្បុនំ
តម្ហិ ឆន្នំ កយិរាថ សុខោ បុណ្ណស្ស ឧច្ចយោ ។**

បើបុរស(ស្រី) គប្បីធ្វើនូវបុណ្យ គប្បីធ្វើនូវ
បុណ្យនុ៎ះឲ្យរឿយៗ គប្បីធ្វើនូវសេចក្តីពេញចិត្ត
ក្នុងបុណ្យនុ៎ះ (ព្រោះថា) កិរិយាសន្សំនូវបុណ្យ
រមែងនាំមកនូវសេចក្តីសុខ។

ឯការងារអាក្រក់ នាំឲ្យជីវិតអ្នកអាប់ទាំងផ្នែកផ្លូវកាយ
ទាំងផ្នែកផ្លូវចិត្ត ព្រោះត្បិតអំពើអាក្រក់នុ៎ះ តែងញ៉ាំង
បុគ្គលនោះឲ្យក្តៅក្រហាយរឿយៗ បើបច្ចុប្បន្នអាក្រក់ហើយ

ទៅអនាគត ផលអាក្រក់ប្រាកដជានឹងកើតឡើងដោយគេប
មិនផុត។

ការងារអាក្រក់ គឺប្រសូតចេញអំពីគំនិតអាក្រក់ ដូច
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សម្តែង ក្នុងគម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ
គាថាព្រះធម្មបទថា

**បនោ បុព្វន្តមា ធម្មា បនោ សេដ្ឋា បនោ ឃយា
បនសា ចេ បនុដ្ឋេន ភាសតិ វា ករោតិ វា
តតោ នំ ទុក្ខបន្លេតិ ចក្កិវ វហតោ បនំ ។**

ធម៌ទាំងឡាយ មានចិត្តជាប្រធាន មានចិត្ត
ប្រសើរបំផុត (មានចិត្តជាធំ) សម្រេចអំពីចិត្ត
បើបុគ្គលមានចិត្តត្រូវទោសប្រទូស្តហើយ ពោល
ក្តី ធ្វើក្តី (នូវទុច្ចរិត) ព្រោះទុច្ចរិតទាំងនោះ ទុក្ខ
រមែង ជាប់តាមបុគ្គលនោះទៅ ដូចកង់រទេះវិល
តាមជានជើងគោដែលកំពុងអូសទៅ។

គោរដែលចូលក្នុងនីមហើយ តែងដល់នូវការលំបាក
ប្រាណ មិនងាយនឹងបានសម្រាកឡើយ បើខំសុះទៅមុខ
នីមនឹងសង្កត់ក បើចង់ឈប់ នាយសារថីនឹងចាក់ដោយ
ជន្មញ បើឈានថយក្រោយ កង់រថនឹងសង្កត់កែងជើង
ដូច្នោះមានតែទ្រាំដើរទៅទាំងការឡើយហត់។

នេះជាការសម្តែងថា សត្វលោកទាំងអស់ដែលបាន
កើតមកក្នុងលោកនេះ សុទ្ធតែនៅក្នុងនីមរបស់នាយសារថី
គឺកម្មដែលខ្លួនបានធ្វើដូចៗគ្នា បើធ្វើល្អ សេចក្តីសុខក៏នឹង
កើតឡើងជារឿយៗ បើធ្វើអាក្រក់ សេចក្តីទុក្ខក៏នឹងកើត
ឡើង ទោះបីខំប្រឹងប្រែរិធិមន្តអាគម រំដោះគ្រោះ ពាក់ខ្សែ
យ័ន្តកថា ឬថារត់ទៅពួននៅទីណា ក៏មិនរួចខ្លួនឡើយ ព្រោះ
ហេតុនោះទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងទុកក្នុង
គាថាព្រះធម្មបទ ថា

ន អន្តបិក្ខេ ន សប្បទ្ធិបង្ហើ

ន បព្វតានំ វិវាទំ បវិសំ

ន វិជ្ជតី សោ ជគតិប្បទេសោ

យត្រូត្ថិតោ មុច្ឆេយ្យ ធាបកម្មា ម

បុគ្គលអ្នកធ្វើបាបកម្មហើយ ទោះបីចូលទៅ
ព្រះអាកាស ក្នុងកណ្តាលសមុទ្រ កាន់ចន្លោះភ្នំ
ទាំងឡាយ ក៏មិនគប្បីរួចចាកបាបកម្ម ព្រោះ
ប្រទេសលើផែនដី ដែលបុគ្គលស្ថិតនៅហើយ
គប្បីរួចចាកបាបកម្មបាននោះមិនដែលមានឡើយ។

ម្យ៉ាងទៀត បើនិយាយពីកម្លាំង ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងបាទនៃព្រះគាថាធម្មបទថា “**នតិ កម្លំ សមំ**
ពលំ មិនមានកម្លាំងអ្វីស្មើដោយកម្លាំងកម្មឡើយ” ។

ដូច្នោះ ក្នុងនាមជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលជាអ្នកជ្រកកោន
ក្នុងសាសនានៃព្រះជិនស្រី គួរតែបានយល់ដឹងអំពីកម្មនិង
ផលឲ្យបានច្បាស់លាស់ កុំរាល់តែភ្ញាក់ផ្អើលទៅជឿរឿង

អប្បិយជំនឿផ្សេងៗ ដែលនាំឲ្យកាន់តែអាច់ខ្លួនប្រាជ្ញា
 ស្មារតីកាន់តែខ្លាំងឡើងៗនោះឡើយ គួរតែបែងចែកពេល
 វេលាខ្លះសម្រាប់សិក្សាស្វែងយល់នូវព្រះធម៌ ដែលជាពាក្យ
 ប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះជិនស្រីឲ្យបានរឿយៗ មិនយូរប៉ុន្មាន
 ពុទ្ធបរិស័ទនឹងអាចមានលំនឹងផ្នែកប្រាជ្ញាស្មារតី អាចជ្រើស
 រើសផ្លូវដ៏ប្រសើរសម្រាប់ជីវិតមិនខាន។

ជីវិតកើតមកតែងប្តូរផ្លាស់	ក្មេងក្លាយជាចាស់អស់យុវវ័យ
មិនស្លាប់ពីក្មេងគង់ដល់ថ្ងៃ	ទៅជាតាយាយជាក់មិនខាន។
បន្ទាប់ពីចាស់មានថ្ងៃមួយ	ចិន្តាទុក្ខព្រួយរព្វយប្រាណ
គឺថ្ងៃមច្ចុទាញចាកឋាន	រុញច្រានសត្វលោកឱ្យមរណា។
គ្រាកាលរស់នៅក៏អភ័ព្វ	ព្រោះត្បិតស្អិតជាប់ក្នុងកាមា
ពេលវិនាសទ្រព្យគាប់ចិន្តា	ក្នុងទ្រូងខ្លោចផ្សាឥតស្រាកស្រាន្ត។
បើបានសិក្សាពីរឿងកម្ម	ដែលមានប្រចាំក្នុងសន្តាន
ក្តីទុក្ខនឹងប្រែជាក្សេមក្សាន្ត	ព្រោះហេតុពីបានយល់រឿងពិត។

ភិក្ខុវិទិរហ្សព្ពោ ស.ស.ជ

៥- ជីវិតស្តុកលោក

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បានប្រៀបធៀបសាកសពទៅនឹង
អង្គត់ឧស ដែលនៅក្នុងព្រៃ ដោយសេចក្តីថា អង្គត់ឧស
ជាវត្ថុមិនមានប្រយោជន៍ តែបើគេត្រូវការដោយប្រការ
ណាមួយ គង់អាចយកមកប្រើឲ្យបានសម្រេចប្រយោជន៍ខ្លះ
មិនខាន ឯសាកសពមនុស្សយើង មិនត្រឹមតែមិនមាន
ប្រយោជន៍ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងមានក្លិនអសោច៍ទៀតផង។

សាកសពអាក្រក់មែនហើយ តែមិនអាក្រក់ដូច
មនុស្សរស់ ដែលប្រព្រឹត្តអាក្រក់ទេ ព្រោះសាកសពអាក្រក់
តែរូបនិងក្លិនមិនល្អប៉ុណ្ណោះ បើគេយកទៅកប់ឬដុតហើយ
ភាពអាក្រក់និងក្លិនមិនល្អក៏លែងមានដែរ ចំណែកមនុស្ស
រស់ដែលប្រព្រឹត្តអាក្រក់ គឺអាក្រក់ជាងសាកសពដោយពិត
ព្រោះបៀតបៀនទាំងខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃ។

ម្យ៉ាងទៀត សាកសពមនុស្សស្លាប់ ជាបរសគ្មាន
ប្រយោជន៍ ព្រោះមិនអាចបំពេញកិច្ចការងារផ្សេងៗ ដូចជា

ធ្វើការងារអាជីវកម្ម ការងារសង្គ្រោះអ្នកដទៃ ការធ្វើទាន
 ការរក្សាសីល ការទូន្មានអប់រំចិត្តសន្តាន ដោយការស្តាប់
 ធម៌ជាដើមបានឡើយ ចំណែកមនុស្សដែលរស់នៅ តែមិន
 បានប្រើប្រាស់ជីវិតប្រព្រឹត្តធ្វើនូវប្រយោជន៍ ដល់ខ្លួនឯងនិង
 អ្នកដទៃ ដោយផ្ដើមសាងគុណធម៌ប្រចាំចិត្តសន្តានទេ
 ពិតជាបានឈ្មោះថា ជាមនុស្សដែលកើតមកដើម្បីចង្អៀត
 លោកមិនខាន ត្បិតគ្មានបាននាំមកនូវប្រយោជន៍ដល់ពិភព
 លោកនេះសោះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងបាទនៃព្រះគាថាធម្មបទ ថា “**ន សិយា**
លោកវឌ្ឍនោ មិនគប្បីធ្វើជាមនុស្សស្អុកលោកឡើយ”។

សាកសពអាក្រក់ៗមែនហើយ នៅឡើយគង់ចាញ់ជនទ្រុស្តសីលា
 សាកសពគេខ្លាចតែព្រៃប៉ាធា ខ្លាចមនុស្សបូស្សាទាំងរាជធានី។
 ជីវិតកើតមកដើម្បីប្រយោជន៍ កុំអន់ជាងខ្មោចទាំងមានជីវ
 កើតមកកុំឱ្យចង្អៀតធរណី ត្រាប់ព្រះមុនីបណ្តុះនិស្ស័យ។

ភិក្ខុវិប្បញ្ញោ ស.ស.៦

៦- វិវិធានអន្តការ

ភាពងងឹតអន្តការ មិនមែនជារបស់ដែលអ្នកណាម្នាក់
បង្កើតមកទេ ជារបស់ដែលមានជាធម្មតាប្រចាំលោកនេះ
ឲ្យតែទីណាខ្វះពន្លឺ ងងឹតក៏នឹងមាននៅក្នុងទីនោះ។

អវិជ្ជា ក៏ជាធម្មជាតិម្យ៉ាង កើតអាស្រ័យនឹងជីវិតសត្វ
លោកគ្រប់គ្នា រៀរលែងតែបុគ្គលដែលបានសម្រេចជា
ព្រះអរហន្ត។

តាមន័យនៃបដិច្ចសមុប្បាទសម្តែងថា អវិជ្ជា គឺជា
មេនៃសង្ខារធម៌ទាំងឡាយ បើនិយាយឲ្យងាយស្តាប់ អវិជ្ជា
គឺជាមេនាំអាទិ៍ឲ្យមានតួជីវិតនេះឯង។

អវិជ្ជា ដែលជាស្បែងងឹតនៃជីវិតមាន ៨ យ៉ាងគឺ

១-ទុក្ខ អញ្ញាណំ មិនដឹងក្នុងសេចក្តីទុក្ខ គឺមិនដឹង
ក្នុងទុក្ខទាំង ១២ កង មានជាតិទុក្ខជាដើម ដែលជា
ទុក្ខសច្ចៈ។

២-ទុក្ខសមុទយេ អញ្ញាណំ មិនដឹងនូវធម៌ដែលជា
ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ គឺមិនដឹងនូវតណ្ហា សេចក្តីប្រាថ្នា
គ្រប់យ៉ាង ដែលជាទុក្ខសមុទយសច្ចៈ។

៣-ទុក្ខនិរោធ អញ្ញាណំ មិនដឹងនូវព្រះនិព្វាន
ជាទីរំលត់នូវសេចក្តីទុក្ខ ដែលជានិរោធសច្ចៈ។

៤-ទុក្ខនិរោធាមិនីបដិបទាយ អញ្ញាណំ មិនដឹងនូវ
ផ្លូវជាទីចូលទៅរំលត់នូវសេចក្តីទុក្ខ ដែលជាមគ្គសច្ចៈ។

៥-បុព្វន្ត អញ្ញាណំ សេចក្តីមិនដឹងក្នុងខន្ធ អាយតនៈ
ធាតុ ដែលជាអតីត គឺមិនដឹងនូវជាតិកំណើត ដែលធ្លាប់
កើតក្នុងជាតិមុនៗ។

៦-អបរន្ត អញ្ញាណំ សេចក្តីមិនដឹងក្នុងខន្ធ
អាយតនៈ ធាតុ ដែលជាអនាគត គឺមិនដឹងនូវជាតិកំណើត
ដែលនឹងកើតទៅក្នុងជាតិខាងមុខៗទៀត។

៧-បុព្វន្តាបរន្ត អញ្ញាណំ សេចក្តីមិនដឹងក្នុងខន្ធ
អាយតនៈ ធាតុ ទាំងក្នុងអតីត ទាំងក្នុងអនាគត។

៨-ឥទ្ធិប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ

អញ្ញាណំ សេចក្តីមិនដឹងក្នុងនាមរូប ដែលកើតឡើងដោយ
អាស្រ័យហេតុបច្ច័យ តាមន័យក្នុងបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ។

ធម៌ដែលលើកមកសំដែងនេះ មានជម្រៅណាស់
ទាល់តែស្តាប់ និងសិក្សាស្រាវជ្រាវច្រើនទើបមិនមានការ
យល់ខុស បើនិយាយយកន័យដោយខ្លី សំដៅយកអវិជ្ជា
ដែលមិនដឹងក្នុងលក្ខណៈ ៣ យ៉ាងគឺ

១-មិនដឹងថា ជីវិតគឺជាអ្វី

២-មិនដឹងហេតុនាំឲ្យកើតជីវិត

៣-មិនដឹងថា ជីវិតគឺជាផលរបស់ហេតុ។

អវិជ្ជាទាំងនេះ មិនមែនមានសម្រាប់តែអ្នកមិនកាន់
សាសនា ឬសម្រាប់តែអ្នកកាន់សាសនាផ្សេងៗទេ សូម្បីតែ
អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាក៏ដោយ ដរាបណានៅក្នុងភាពជា
បុប្ផជន តែងតែមានគ្រប់គ្នាទាំងអស់ ប្លែកគ្នាត្រង់ថា

បើបុប្ផជននុ៎ះ បានអាស្រ័យនឹងធម៌របស់ព្រះមានព្រះភាគ
 ច្រើន អវិជ្ជាក៏មិនសូវគ្របសង្កត់ខ្លាំង ប្រសិនបើមិនបាន
 យកធម៌របស់ព្រះមានព្រះភាគជាទីតាំងទេ អវិជ្ជាក៏គ្រប
 សង្កត់ខ្លាំងតាមលំដាប់ រហូតធ្វើឲ្យអ្នកនុ៎ះជឿរឿងមង្គល
 ភ្នាក់ផ្អើលផ្សេងៗ មានការបន់ស្រន់ ស្រោចទឹក រំដោះគ្រោះ
 ជាដើម ដែលជាជំនឿឆ្គង ហើយផ្ទុយគ្នាស្រឡះអំពីធម៌
 របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ។

ជីវិតដែលកើតមកនេះ គឺនឹងនីតស្រាប់ទៅហើយ បើ
 មាននូវសេចក្តីប្រមាទធ្វេសប្រហែសបន្ថែមទៀត តើជីវិត
 នឹងក្លាយទៅយ៉ាងណា!

ព្រោះតែសត្វលោកស្ទើរតែទាំងអស់ មានជីវិតរស់នៅ
 ក្នុងភាពអន្ទការយ៉ាងនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់
 ត្រាស់សម្តែង ក្នុងគម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទគាថា
 លោកវគ្គ ថា

អន្ធិត្ថតោ អយំ លោកោ តនុកេត្ត វិបស្សតិ

សកុណោ ជំលមុត្តោវ អប្បោ សក្កាយ គច្ឆតិម

លោកិយមហាជននេះ ជាមនុស្សឆ្លង់ឆ្លើត
 បណ្តាជនទាំងនេះ ជនតិចគ្នាដែលឃើញច្បាស់
 (នូវខន្ធទិលោកនេះ ដោយអំណាចអនិច្ច-
 លក្ខណៈជាដើម) ជនតិចគ្នា ដែលទៅកាន់ឋាន
 សួគ៌ិ ដូចសត្វស្វាប (ដែលជាប់សំណាញ់របស់
 ព្រានហើយ) តិចណាស់ ដែលរួចអំពីសំណាញ់
 ដូច្នោះ។

មានជីវិត	ឥតគំនិត	គិតពិចារណ៍
មិនឧស្សាហ៍	ស្រវ៉ាចាប់	ស្តាប់ធម្មា
មិនដើរតាម	ស្នាមព្រះបាទ	ព្រះភគវា
មច្ចុមារ	រាគំនិត	ជិតរហូត។

ភិក្ខុវិញ្ញាណោ ស.ស.ជ

៧-ឆ្លើងដំរីវិចិត

ភ្នែក ត្រចៀក ច្រមុះ អណ្តាត កាយ ចិត្ត រូប
 សម្លេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ ធម្មារម្មណ៍ និងវិញ្ញាណ
 ដែលដឹងច្បាស់នូវអារម្មណ៍ទាំងនោះ ព្រមទាំងវេទនា ទាំង
 ឡាយដែលសោយតាមទូរភ្នែក ទូរត្រចៀក ទូរច្រមុះ ទូរ
 អណ្តាត ទូរកាយ ទូរចិត្ត គឺជាតួជីវិតដែលជារបស់ក្លោយ

នៅក្នុងអាទិត្តបរិយាយសូត្រ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់សម្តែងអំពីរបស់ក្លោ មាន ២៤ ចំណុចធំៗគឺ

- ១-ភ្នែក ជារបស់ក្លោ
- ២-រូប គឺពណ៌ ជារបស់ក្លោ
- ៣-ចក្ខុវិញ្ញាណ គឺវិញ្ញាណដែលដឹងច្បាស់នូវរូបនោះ
 ជារបស់ក្លោ
- ៤-ការសោយនូវអារម្មណ៍ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី

មិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើត

ឡើងព្រោះចក្ខុសម្មស្សជាបច្ច័យ

ជារបស់ក្តៅ។

៥-ត្រចៀក ជារបស់ក្តៅ

៦-សម្លេង ជារបស់ក្តៅ

៧-សោតវិញ្ញាណ គឺវិញ្ញាណដែលដឹងច្បាស់នូវ

សម្លេងនោះ ជារបស់ក្តៅ

៨-ការសោយនូវអាម្មណ៍ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជា

ទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើត

ឡើងព្រោះសោតសម្មស្សជាបច្ច័យ

ជារបស់ក្តៅ។

៩-ច្រមុះ ជារបស់ក្តៅ

១០-ភ្នែក ជារបស់ក្តៅ

១១-ឃានវិញ្ញាណ គឺវិញ្ញាណដែលដឹងច្បាស់នូវភ្នែកនោះ

ជារបស់ក្តៅ

១២-ការសោយនូវអាម្មណ៍ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជា
ទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើត
ឡើងព្រោះឃានសម្ផស្សជាបច្ច័យ
ជារបស់ក្តៅ។

១៣-អណ្តាត ជារបស់ក្តៅ

១៤-រសទាំងឡាយ ជារបស់ក្តៅ

១៥-ជីវាវិញ្ញាណ គឺវិញ្ញាណដែលដឹងច្បាស់នូវរសនោះ
ជារបស់ក្តៅ

១៦-ការសោយនូវអាម្មណ៍ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជា
ទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើត
ឡើងព្រោះជីវាសម្ផស្សជាបច្ច័យ
ជារបស់ក្តៅ។

១៧. កាយ ជារបស់ក្តៅ

១៨. ផោដ្ឋព្វៈ គឺសភាព ក្តៅ ត្រជាក់ ទន់ រឹង
កម្រើក ញ័រ ជារបស់ក្តៅ

១៩. កាយវិញ្ញាណ គឺវិញ្ញាណដែលដឹងច្បាស់នូវផោដ្ឋព្វៈ

នោះ ជាបសក្កោ

២០. ការសោយនូវអារម្មណ៍ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជា

ទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី កើត

ឡើងព្រោះកាយសម្ផស្សជាបច្ច័យ

ជាបសក្កោ។

២១. ចិត្ត ជាបសក្កោ

១២. ធម៌ទាំងឡាយ គឺអារម្មណ៍ទាំងឡាយ ដែលដឹង

តាមផ្លូវចិត្ត ជាបសក្កោ

២៣. មនោវិញ្ញាណ គឺវិញ្ញាណដែលដឹងច្បាស់នូវធម៌

ទាំងឡាយនោះ ជាបសក្កោ

២៤. ការសោយនូវអារម្មណ៍ គឺវេទនាជាសុខក្តី ជា

ទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី

កើតឡើងព្រោះមនោសម្ផស្សជាបច្ច័យ

ជារបស់ក្លោយ

ធម៌ទាំងឡាយនេះ មិនមែនក្លោងឯងៗទេ គឺក្លោព្រោះ
បច្ច័យ ដូច្នោះហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
បញ្ជាក់បន្ថែមថា

អាទិត្តំ រាគគ្គិនា នោសគ្គិនា
មោហគ្គិនា អាទិត្តំ ជាតិយា ជរាមរណេន
សោកេហិ បរិនេវេហិ ទុក្ខេហិ
នោមនសេរុហិ ឧបាយាសេហិ អាទិត្តន្តិ
វណាមិ ម

តថាគតពោលថា ក្លោដោយភ្លើងគឺ
រាគៈ ដោយភ្លើងគឺទោសៈ ដោយភ្លើងគឺ
មោហៈ ក្លោដោយសេចក្តីកើត ដោយសេចក្តី
ចាស់គ្រាំគ្រា និងសេចក្តីស្លាប់ ក្លោដោយ
សេចក្តីសោក ដោយសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ដោយ

សេចក្តីទុកក្នុងកាយ ដោយសេចក្តីទុកក្នុងចិត្ត

ដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ក្នុងចិត្តទាំងឡាយ។

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ បើទុកជាមិនមានអ្នកណាប្រាប់
ក៏យើងអាចដឹងបានថា សត្វលោកកំពុងតែរស់នៅក្នុងកម្លោះ
ហើយកម្លោះនេះ កាន់តែមានកំណើនកើនឡើងជាលំដាប់។

សភាពទាំងអស់នេះ ក៏ព្រោះតែភ្លើងគីកិលេស មាន
រាគៈ ជាដើម ដែលអាស្រ័យនៅក្នុងចិត្តរបស់សត្វលោក
កាន់តែមានចំហេះខ្លាំងឡើងៗ ដោយហេតុថា សត្វលោក
កាន់តែឆ្ងាត មានល្បិចកលពិសពុល ក្នុងការផ្តុំភ្លើងតណ្ហា
ឲ្យកាន់តែមានកម្លាំងខ្លាំងឡើងៗ ជាលំដាប់។ សត្វលោក
រឹតតែគ្មានជំនឿ គ្មានប្រកាន់យកថា ការពន្ធត់ភ្លើងរាគៈ
ទោសៈ មោហៈ គឺជាចំណុចត្រជាក់ដ៏កំពូលនោះទេ ផ្ទុយ
មកវិញ គេច្រើនតែស្វែងរកសេចក្តីសប្បាយរីករាយលើ
បញ្ចកាមគុណ ដែលជាការពង្រីកភ្នែកភ្លើងជីវិតឲ្យកាន់តែធំ

ដោយគំនិតបញ្ចេះច្រើនជាងគំនិតពន្ធត់។

សកលលោក បានក្លាយទៅជាលោកដែលមានកម្លៅ
ទាំងមនុស្ស ទាំងសត្វ ទាំងសកលធាតុ ក៏ព្រោះតែមនុស្ស
ក្នុងពិភពលោក នាំគ្នាស្ទាបអង្រែលនូវបញ្ចកាមគុណ នាំគ្នា
បម្រើសេចក្តីសប្បាយបោកប្រាស់ ប្រកបដោយចិត្ត
ពោរពេញទៅដោយរាគៈ ទោសៈ មោហៈ លើសពីសម័យ
មុន ១ ជា ១០ ឬ ១ ជា ២០ ក៏អាចថាបាន។

សព្វថ្ងៃនេះ មនុស្សបាននាំគ្នាពពាក់ពពួនជំពាក់ជំពិន
ទៅលើអំពើដុតកម្លៅខ្លួនឯង គឺនាំគ្នាប្តូរ នាំគ្នាជួបត់ក្នុងជីវិត
របស់ខ្លួន នាំគ្នាបង្កើនកិលេសរបស់ខ្លួន ខ្លះទៀតប្រាថ្នាលើក
ខ្លួនរបស់គេជាម្ចាស់ពិភពលោក។

ជាងនេះទៅទៀត គំនិតរបស់សត្វលោកម្នាក់ៗ តែង
មានការប្រកាន់យកនូវរបស់មិនទៀង ជាទុក្ខ ជាអនត្តា
ថាជារបស់ទៀង ជាសុខ ជាអត្តា។ ប៉ុន្តែការប្រកាន់ និង

គំហើញទាំងនេះ លទ្ធផលចុងក្រោយ គឺសំណើចលាយ
ទំនួញ សំអប់លាយសម្លាញ់ សម្ពុតលាយកំណាចជាដើម
ដែលផ្លាស់ប្តូរគ្នាទៅវិញទៅមកឥតឈប់ឈរ ស្ថិតក្រោម
លក្ខណៈដុតបំផ្លាញជីវិតខ្លួនឯងដោយវិធីផ្សេងៗ យ៉ាងគួរឲ្យ
សង្វេគខ្លាចផ្សាដោយគ្មានដឹងខ្លួនឡើយ។

ក្នុងពិភពលោកនេះ មិនមានទីណាមួយ ដែលមាន
សភាពសុខត្រជាក់ពិតប្រាកដសម្រាប់សត្វលោក ដែលនៅ
មានកិលេសឡើយ ទោះបីសត្វលោកខំគេចពីកន្លែងមួយទៅ
កន្លែងមួយ ពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយយ៉ាងណា
ក៏ដោយ ឲ្យតែនៅមានកិលេស ជីវិតនៅតែក្តៅជានិច្ច។

ពេលភ្លើងរេះផ្ទះ វិធីដែលសមស្រប មិនមែនត្រូវ
យកខុសទៅដាក់បន្ថែម ឬលើកផ្ទះរត់ឡើយ គឺត្រូវតែយក
ទឹកទៅពន្លត់ភ្លើងដែលកំពុងរេះនុះឯង យ៉ាងណាមិញ
ជីវិតដែលក្តៅគគុកនេះ ក៏មិនខុសអំពីផ្ទះដែលភ្លើងកំពុងតែ

រោះដែរ សេចក្តីឧបមារោះ យ៉ាងនេះគឺ

-ជីវិតដែលមានកិលេស ដូចជាផ្ទះដែលភ្លើង

កំពុងរោះ

-ការស្វែងរកកាមគុណ គឺសេចក្តីសប្បាយមកបន្ទប់

ដូចជាការដាក់ឧសបន្លែម

-ការរត់គេចពីបញ្ញា ដូចជាការលើកផ្ទះដែលភ្លើង

កំពុងរោះរត់ទៅ

-ការសិក្សាធម៌ចម្រើនប្រាជ្ញា ដូចជាការយកទឹក

ទៅពន្លត់ភ្លើង

ដូច្នោះ ជីវិតដែលត្រូវភ្លើងរោះ គឺមានចំពោះតែ

ជីវិតដែលនៅមានកិលេសជាគ្រឿងដុតរោល បើកិលេស

មិនមានហើយ ភាពក្តៅក្រហាយនៃជីវិតរមែងមិនមាន មាន

តែសភាពត្រជាក់ ទាំងពេលដែលនៅមានជីវិត និងពេល

ដែលលាចាកលោកនេះទៅ។

សូមមនុស្សគ្រប់គ្នា បានសិក្សាអំពីវិធីពន្ធត់ភ្លើងជីវិត

ផង សូមកុំឆ្កាតតែខាងបញ្ចោះ។

អត្តិជាឈ្មោះនៃកិលេស	ប្រជុំចាក់ស្រែះចិត្តសន្តាន
ជាភ្លើងកំណាចកាចសាមាធិ	រំខានសត្វលោកគ្មានយោគយល់។
លោភៈទាក់ចិត្តឱ្យដិតជាប់	មិនងាយនឹងផ្តាច់ឱ្យស្តប់ស្តល់
ទោះបានសម្បត្តិទាំងសកល	ក៏មិនដែលស្គាល់ការគ្រប់គ្រាន់។
ទោសៈចាក់ចិត្តឱ្យក្តៅផ្សា	រំជួលឱវាធ្វេឆ្ងាស្ងន់
ជូនក្រោធជូនខ្លាចអាជ្ញាទណ្ឌ	ជូនភ័យបន់ស្រន់សុំសុខា។
មោហៈអន្ទាក់ដាក់ជីវិត	ជាផ្ទាំងងងឹតបាំងបញ្ញា
បង្កើតសត្វលោកក្នុងសង្សារ	រួចហើយប្រហារសង្ខារបង់។
បើបានស្តាប់ធម៌អប់រំចិត្ត	ស្មោះស្ម័គ្រប្រព្រឹត្តតាមពុទ្ធអង្គ
ដុសខាត់កាយចិត្តឱ្យជូរផង	ពិតអាចស្រោចស្រង់អង្គអាត្មា។

ភិក្ខុវិជ្ជាប្បញ្ញោ ស.ស.១

៨. ជីវិតនិងឧបសគ្គ

តើយើងត្រូវធ្វើការ រឺ ឧបសគ្គក្នុងជីវិតបានដោយ
វិធីណា?

មនុស្សយើង សុទ្ធតែមានការពិសោធន៍ផ្សេងៗអំពី
គ្នា តែដោយច្រើន អ្នកដែលអាចធ្វើការរឺ ព្យុះជីវិតបាន
ដោយជោគជ័យ គឺអ្នកដែលមានការយល់ដឹងច្រើន រួមផ្សំ
ជាមួយនឹងសេចក្តីអត់ធន់ព្យាយាមផង។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់សម្តែងនូវឥទ្ធិបាទធម៌
គឺធម៌ដែលជាហេតុញ្ញាំងប្រយោជន៍ឲ្យសម្រេចមានយ៉ាងគឺ

១-ឆន្ទៈ សេចក្តីបំណងក្នុងកិច្ចការងារនោះ ចង់ឲ្យ
ការងារនោះបានសម្រេចតាមប្រាថ្នា។

ការប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើនូវកិច្ចការណាមួយ មិនមែន
ទាល់តែមានលោភៈ ឬតណ្ហាទើបធ្វើបាននោះទេ ដូចបំណង

ក្នុងការធ្វើទាន បំណងក្នុងការរក្សាសីល បំណងក្នុងការ
ប្រកបមុខរបរដែលប្រាសចាកទោស បំណងប្រកបកិច្ចការ
ឲ្យបានជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃជាដើម សុទ្ធតែ
ជាបំណងល្អដែលគួរឲ្យគោរពទៅទៀត។

ការងារគ្រប់យ៉ាង មិនចាំបាច់ដល់ទៅការងារធ្ងន់
ឬលំបាកធ្វើទេ សូម្បីការងារស្រាលៗ បើខ្វះឆន្ទៈហើយ
គឺមិនអាចធ្វើកើតឡើយ។

២-វិរិយៈ សេចក្តីព្យាយាម ក្នុងការបំពេញកិច្ចការ
នោះៗ ឲ្យបានសម្រេច។

ការងារគ្រប់បែបយ៉ាង បើមិនមានសេចក្តីព្យាយាមទេ
សូម្បីបានមកដល់ដៃហើយក៏ដោយ ក៏អាចបាត់បង់ទៅវិញ
បានដែរ ហើយជីវិតក៏នឹងដើរថយក្រោយ គ្មានជំហានឈាន
ទៅរកសេចក្តីចម្រើនរុងរឿង មិនអាចដកខ្លួនចាករណ្តៅទុក្ខ
បានឡើយ។

វិរិយៈគឺសេចក្តីព្យាយាមនេះ អាចកម្ចាត់បង្កំបាននូវ

កោសជ្ជៈគឺសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ៦ យ៉ាងគឺ

ក-ខ្ជិលច្រអូសព្រោះគិតអាន់ថា ក្តៅពេក

ខ-ខ្ជិលច្រអូសព្រោះគិតអាន់ថា ត្រជាក់ពេក

គ-ខ្ជិលច្រអូសព្រោះគិតអាន់ថា ព្រឹកពេក

ឃ-ខ្ជិលច្រអូសព្រោះគិតអាន់ថា ល្ងាចពេក

ង-ខ្ជិលច្រអូសព្រោះគិតអាន់ថា ឃ្នានពេក

ច-ខ្ជិលច្រអូសព្រោះគិតអាន់ថា ឆ្អែតពេក

មនុស្សកម្ជិល តែងអាន់លេស ៦ យ៉ាងនេះឯង ម៉្លោះ

ហើយ ការងាររបស់គេ មិនដែលសម្រេចបានដោយល្អទេ

គឺតែងខ្វះមុខខ្វះក្រោយជានិច្ច បើជាអ្នកធ្វើការងារក្នុងក្រសួង

ឬមន្ទីរនានា តែងត្រូវចៅហ្វាយនាយស្តីបន្ទោសជារឿយៗ

ព្រោះហេតុតែគេទៅធ្វើការមិនទាន់ពេលវេលា រហូតអាចគេ

បញ្ឈប់ពីការងារក៏សឹងមាន។

សេចក្តីព្យាយាម មិនមែនអាចធ្វើកាត់បានត្រឹមតែ
 ការងារចិញ្ចឹមជីវិតប៉ុណ្ណោះទេ សូម្បីបដិបទាជាដំណើរចេញ
 ចាកអំពីសង្សារទុក្ខនេះ ក៏រមែងសម្រេចបានដោយសេចក្តី
 ព្យាយាមដែរ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ទុកក្នុងអាឡូវកសូត្រថា “ **វិរិយេន ទុក្ខមច្ចេតិ**
 សត្វត្រង់នូវអន្លង់ទុក្ខបាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម”។

៣-ចិត្តៈ ការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការងារនោះៗ។
 ការងារមួយចំនួន សូម្បីស្មាត់ជំនាញហើយក៏ដោយ
 បើខ្វះការផ្តិតផ្តង់ ធ្វើដោយប្រថុយប្រថាន ការងារនោះក៏ទៅ
 ជារយករយាក យកជាការមិនបាន ដោយហោចទៅសូម្បី
 ការស្តាប់ព្រះធម៌ បើមិនមានសមាធិ មិនមានការតាំងចិត្ត
 ស្តាប់ដោយល្អ ប្រាកដជាដូចចាក់ទឹកលើក្បាលទាមិនខាន។

៤-វិមំសា គឺបញ្ញាដែលពិចារណាលើញក្នុងការងារ
 នោះៗ ថា ធ្វើយ៉ាងណាការងារនោះអន់ថយ ធ្វើយ៉ាងណា

ការងារនោះបានរីកចម្រើន។

ការងារគ្រប់បែបយ៉ាង មិនមែនសម្រេចបានដោយ
គ្រាន់តែមានកម្លាំងបាយទេ គឺទាល់តែមានប្រាជ្ញាច្នៃគ្នាវាងវៃ
ផងទើបសម្រេចបានដោយល្អ ដូចបូរាណពោលថា “ចេះដប់
ពុំស្មើនឹងអ្នកប្រសប់មួយ”។

ធម៌ទាំង ៤ ប្រការនេះ ក្នុងមាតិកានីមួយៗ សុទ្ធតែ
ជាសំត្រៀនសត្វលោកគ្រប់គ្នា ឲ្យមានការទុកចិត្តលើខ្លួនឯង
ហើយឲ្យផ្ដើមសាងគុណធម៌ ដោយមិនឲ្យកោតព្រួយព្រើត
ចំពោះឧបសគ្គនានាក្នុងជីវិតឡើយ។

ដើម្បីបេះនូវផ្កាឈូកដែលដុះក្នុងស្រះ យើងមិនខាន
ពីការប្រឡាក់កកឡើយ តែពេលដែលយើងបេះបានផ្កាឈូក
ហើយ យើងនឹងឡើងផុតពីស្រះលាងជម្រះកាយឲ្យស្អាត
រួចប្រើប្រាស់ផ្កាឈូកនោះទៅតាមចំណង់ យ៉ាងណាមិញ
គោលដៅនៃជីវិតគឺសេចក្ដីសុខ ដែលយើងកំពុងតែឈាន

ទៅរកនោះក៏ដូច្នោះដែរ យើងត្រូវតែអត់ធ្មត់ចំពោះភក់ជ្រាំ
គឺឧបសគ្គផ្សេងៗ ដូចជាពាក្យសម្តីចាក់ដោតបញ្ឈប់វិញ្ញាណរបស់
ពួកមនុស្សមាត់ជាចជាដើម។

ផ្កាឈូកតែងដុះក្នុងបឹងភក់	លាយដោយទឹកល្អក់ជាធម្មតា
តែពេលឈូកលូតផុតជលសា	ក៏ក្លាយជាផ្កាមានរស្មី។
ភ្លិនក៏ក្រអូបរូបក៏ល្អ	មានទាំងកេសរត្របកថ្មី
ទុកណាជារៀងជោកជាំដី	ផ្កាឈូករីកថ្មីមិនសើមឡើយ។
វិជាតិជាមនុស្សរស់ក្នុងលោក	ជាប់ស្មោកក្នុងភក់ឆ្ងាយពីត្រើយ
លង់ក្នុងកិលេសឥតស្រាកស្បើយ	កុំនៅកន្តើយប្រឹងឆាប់រ៉ា។
គួរយកតម្រាប់ផ្កាបទុម	បិតផ្តុំជីវជាតិគីកុសលា
សន្សំកេសរគឺបញ្ហា	លូតផុតសង្សារដូចផ្កាឈូក។

ភិក្ខុវិណិយ្យញ្ញោ ស.ស.៩

៩- ជីវិតអ្នកបម្រើសម័យ

មនុស្សទាន់សម័យ ភាគច្រើនត្រូវបានគេនិយាយ
 សំដៅទៅលើមនុស្ស ដែលប្រើប្រាស់នូវរបស់របរទំនើបៗ
 និងមនុស្សដែលចូលចិត្តដើរលេងកម្សាន្ត ច្រៀងរាំជាដើម
 ហើយឲ្យតម្លៃទៅលើ អ្នកដែលប្រើប្រាស់របស់របរអន់
 ឬថោក និងមិនចូលចិត្តរាំច្រៀងជាដើម ថាជាមនុស្សមិនទាន់
 សម័យទៅវិញ។

ការប្រើប្រាស់នូវរបស់ដែលទំនើប និងដែលមានតម្លៃ
 ច្រើន បើអ្នកប្រើមានចំណេះខ្ពង់ខ្ពស់ និងមានសតិស្មារតី
 ក្នុងការប្រើប្រាស់ឲ្យបានជាប្រយោជន៍ សមទៅនឹងរបស់នោះ
 នេះចាត់ថា ជាការប្រើប្រាស់នូវរបស់សមតាមឋានៈ មិនមែន
 ជាការខ្លះខាយឡើយ តែបើប្រើប្រាស់ដោយសេចក្តីរង្វេង
 ព្រោះគ្រាន់តែដើម្បីភាពហ៊ុហា និងការបង្ហូរដល់ភ្នែកអ្នកដទៃ
 ការប្រើប្រាស់របៀបនេះ ឈ្មោះថាជាការដុតបំផ្លាញខ្លួនឯង
 ដោយពិតប្រាកដ។

មនុស្សដោយច្រើនគិតថា គេខំស្វែងរកនូវសម្ភារៈ
ទំនើបផ្សេងៗ គឺដើម្បីយកមកបម្រើនូវសេចក្តីសប្បាយ
របស់ខ្លួនឯង តែគេមិនបានដឹងទាល់តែសោះថា ខ្លួនគេកំពុង
តែក្លាយជាអ្នកបម្រើនៃសម្ភារៈទាំងអស់នោះ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌ
នៃការបម្រើតណ្ហារបស់ខ្លួនឯងទៅវិញ។

គេសង្កេតឃើញថា ស្ទើរតែគ្រប់ពិធីបុណ្យ តែងមាន
ការច្រៀងរាំយ៉ាងអស់ដៃ ជួនកាលអាចហ៊ានសេពសុរា
ក្នុងកម្មវិធីបុណ្យនោះក៏សឹងមាន ដោយគិតថា ទង្វើបែបនេះ
នឹងធ្វើឲ្យខ្លួនគេទៅជាមនុស្សទាន់សម័យ។ តែបើពិចារណា
ឲ្យជិតដល់ទៅ ទង្វើបែបនេះ មិនមែនជាការងារនៃអ្នកទាន់
សម័យទេ ព្រោះគេគ្មានបានទទួលផលប្រយោជន៍អ្វី សូម្បី
តិចតួចឡើយ បានតែការងឺឡើយដេក ខាតការងារ បង់ទាំង
ទ្រព្យសម្បត្តិទៀតផង ឯអ្នកចំណេញ គឺម្ចាស់តន្ត្រី និងអ្នក
លក់ដូរឯណោះទេ ដូច្នោះការសប្បាយរបស់គេ ឈ្មោះថា
ជាការបម្រើសម័យដោយពិត។

ឯអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ ដែលជាអ្នកបង្កើតនូវឧបករណ៍
តន្ត្រី ឬគ្រឿងស្រវឹងផ្សេងៗនោះ ខ្លួនគេផ្ទាល់មិនបានវង្វេង
ដោយឧបករណ៍ទាំងនេះឡើយ គេខិតខំធ្វើយ៉ាងណាបង្កើត
សម្ភារៈថ្មីៗទៀត ដើម្បីយកលុយ ពីមនុស្សបម្រើសម័យ
ឲ្យបានច្រើន។

ថ្ងៃជាកម្មករធ្វើការហាលក្តៅ ពេលយប់ក្លាយទៅជាលោកសេដ្ឋី
ជប់លៀងស៊ីផឹកឥតត្រាប្រណី លុះដល់ពេលថ្ងៃកម្មករដដែល។

ភិក្ខុវិទ្យាប្បញ្ញោ ស.ស.ជ

១០. ជីវិតមាន់ជល់

គេសង្កេតឃើញថា ពេលមាន់ជល់គ្នា តែងមានចាញ់
 និងឈ្នះ បើជល់តិចរបួសក៏តិច បើជល់ខ្លាំងរបួសក៏ខ្លាំង
 ហើយសម្រាប់អ្នកចាញ់ អាចអស់ជីវិតក៏សឹងមាន ឯអ្នក
 ឈ្នះឯណោះវិញ ក៏មិនខានពីការត្រូវរបួសឡើយ ទាំង
 សងខាងគ្មានបានទទួលអ្វី ក្រៅពីការឈឺចាប់នោះឡើយ
 ឯផលប្រយោជន៍ត្រូវធ្លាក់ទៅលើម្ចាស់ទាំងអស់ ។

យ៉ាងណាមិញ សត្វលោកទាំងអស់ មិនចំពោះតែ
 មាន់ទេ សូម្បីមនុស្ស បើគិតតែប្រទូសរ៉ាយ ប្រកួតប្រជែង
 ចង់យកឈ្នះអ្នកដទៃដោយគំនិតអាក្រក់ផ្សេងៗ ហើយក៏
 បៀតបៀនគ្នាទៅ តើមានចំណុចណាដែលគ្រាន់បើជាង
 មាន់នោះ? សេចក្តីពិត គ្មានបានទទួលអ្វីក្រៅអំពីពៀរវេក
 និងការឈឺចាប់ឡើយ ព្រោះគ្រប់គ្នាសុទ្ធតែជាប់នៅក្នុងទ្រង់
 មច្ចុរាជ សមដូចដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សម្តែងទុក

ក្នុងគម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទគាថា ថា

ជ័យំ វេទំ បសវតិ ទុក្ខំ សេតិ បរាជិតោ

ឧបសន្នោ សុខំ សេតិ ហិត្វា ជ័យបរាជ័យំ ។

បុគ្គលអ្នកឈ្នះ តែងរងនូវពៀរ បុគ្គល
អ្នកចាញ់ តែងដេកជាទុក្ខ ចំណែកបុគ្គលលះបង់
នូវការឈ្នះនិងការចាញ់ចេញហើយ ជាអ្នកស្ងប់
រម្ងាប់ ទើបដេកជាសុខ។

ការចងពៀរវេរវេនឆ្កា គឺប្រសូតចេញពី ឥស្សរា
(សេចក្តីច្រណែន) និងមច្ឆរិយៈ (សេចក្តីកំណាញ់) ។
កាលបានសិក្សាអំពីដំណើរជីវិតហើយ ក៏ឃើញបានថា
ក្នុងលោកនេះ មិនមានអ្នកណាម្នាក់គួរឲ្យយើងច្រណែន
នោះឡើយ ព្រោះក្នុងអ្នកដទៃនោះ ក៏មានសេចក្តីទុក្ខ
ហើយចង់បានតែសេចក្តីសុខដូចជាយើងដែរ។

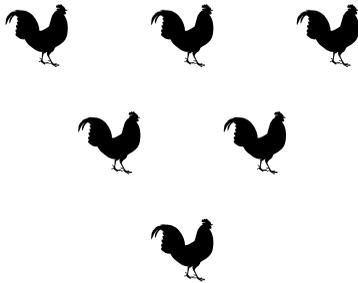
កាលបើយើងច្រណែននឹងអ្នកដទៃ ឈ្មោះថាយើង
ចង់បានសេចក្តីសុខពីអ្នកដទៃ ចុះបើអ្នកដទៃនោះមិនមាន

សេចក្តីសុខសម្រាប់ខ្លួនគាត់ផ្ទាល់ផង តើមានសេចក្តីសុខ
ឯណាសម្រាប់ប្រគល់ឲ្យយើង?

សូមមនុស្សគ្រប់គ្នាមានឈ្មោះថា មនុស្សមនុស្សា
ឬថា ជាមនុស្សទេវា ដោយមានធម៌ប្រចាំចិត្តសន្តាន,
សូមកុំធ្វើជាមនុស្សខ្លក្បាលមាន់។

បុគ្គលអ្នកឈ្នះតែងមានពៀរ អ្នកចាញ់គ្រាំគ្រាដេកជាទុក្ខ
លះការឈ្នះចាញ់ទើបបានសុខ ជាតិនេះជាតិមុខអស់វេរា។

ភិក្ខុវិទីរហ័ស ឆ.ស.ជ

១១. ជីវិតគោរពស្រី

គ្រប់មនុស្សដែលកើតមកក្នុងលោកនេះ មានទ្រង់
 ទ្រាយសណ្ឋានយ៉ាងណាក៏ដោយ សុទ្ធតែស្រឡាញ់ការ
 រស់នៅ ទើបបានជាខិតខំបំពេញកិច្ចការងារផ្សេងៗ ទាំងតាម
 ផ្លូវសុចរិតក៏មាន និងតាមផ្លូវទុច្ចរិតក៏មាន ដោយវត្ថុបំណង
 ចង់ឲ្យខ្លួនឯងបានសុខ និងមានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ មានអ្នកផង
 រាប់អាន និងទទួលស្គាល់ថាជាមនុស្សគ្រាន់បើ។

ប៉ុន្តែសេចក្តីសម្រេច ភាពប្រសើរ មិនមែនបានមក
 ដោយការប្រាថ្នា ហើយខ្វះខាតសតិបញ្ញា និងការព្យាយាម
 នោះទេ បើមិនមានការសិក្សាអប់រំហើយ ទោះបីរស់នៅអស់
 រយនៃឆ្នាំ ឬថាខំបរិភោគនូវអាហារដែលមានរសជាតិដើម្បី
 បំប៉នសុខភាពយ៉ាងណា ក៏គ្មានតម្លៃអ្វីដែរ គឺបម្រើនៃតែ
 សាច់ឈាម ហើយសាច់ឈាមនុះទៀតសោត ទើបផុតបាន
 ត្រឹមតែជាចំណីរបស់ជង្រី និងដី ទឹក ភ្លើង ខ្យល់ ទៅវិញ

ដោយឥតមានសេសសល់ឡើយ។

សាច់ឈាមរបស់សប្បុរសទាំងឡាយ ក៏នឹងត្រូវ
វិនាសទៅដូចគ្នាដែរ ប៉ុន្តែមុនពេលដែលសាច់ឈាមនោះ
វិនាសទៅ លោកបានប្រើប្រាស់វាដោយល្អ ធ្វើឲ្យរូបកាយ
របស់លោក ក្លាយទៅជាទីអាស្រ័យនៃប្រាជ្ញាស្មារតី និង
គុណធម៌ផ្សេងៗទៀតដោយច្រើន។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធតែងបានតិះដៀលនូវភាពអវិជ្ជា ឬការ
មិនចេះមិនដឹងជារឿយៗ ដូចដែលព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សម្តែង
នៅក្នុងគម្ពីរខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទគាថា ជរាវគ្គ ថា

អប្បស្សតាយំ បុរិសោ ពលិពន្ធនោ ជីវតិ
មំសានិ តស្ស វឌ្ឍន្តិ បញ្ញា តស្ស ន វឌ្ឍតិ ឃ

បុរសអ្នកមិនមានការចេះដឹងនេះ តែងចាស់
(ឥតអំពើ) ដូចជាគោបំរើ សាច់របស់វាតែងចម្រើន
ឡើង តែប្រាជ្ញារបស់វាមិនចម្រើនឡើយ។

ម្យ៉ាងទៀត បើចំពោះអ្នកបួសវិញ មិនមែនបាន
ឈ្មោះថាជាព្រះថេរៈ ដោយគ្រាន់តែបួសយូរ ឬដោយគ្រាន់
តែមានសក់ស្កូវលើក្បាលឡើយ ដូចមាននិទានសង្ខេបថា

ក្នុងសម័យមួយមានព្រះថេរៈមួយព្រះអង្គ ព្រះ
នាមថា លកុណ្ណកកទ្ធិយៈ លោកមានរាងតូច ហើយតឿម
ថ្ងៃមួយលោកបានចូលគាល់ព្រះសាស្តា ក្រាបថ្វាយបង្គំគាល់
បម្រើសមគួរហើយក៏ចេញទៅ ខណៈនោះ ភិក្ខុនៅព្រៃជាំវត្ត
ប្រមាណ៣០រូប ឃើញលោកហើយ ក៏បានចូលគាល់ព្រះ
សាស្តា ព្រះពុទ្ធអង្គត្រាស់សួរពួកភិក្ខុនៅព្រៃថា ពួកអ្នក
ឃើញព្រះថេរៈមួយរូបដែលទើបតែចេញទៅថ្មីៗទេ?

ពួកភិក្ខុឆ្លើយថា មិនឃើញទេ ឃើញតែសាមណេរ
មួយរូបព្រះអង្គ។

ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នុ៎ះ
មិនមែនជាសាមណេរទេ នុ៎ះជាព្រះថេរៈ។

ពួកភិក្ខុពោលថា រូបរាងតូចណាស់ព្រះអង្គ ម្តេច
នឹងជាព្រះថេរៈកើត។

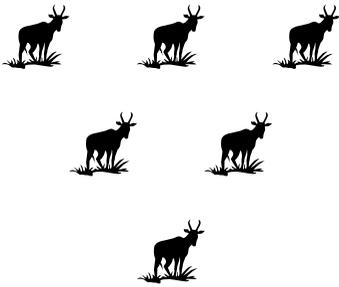
ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
មិនហៅថេរៈ ព្រោះហេតុតែជាមនុស្សចាស់ ឬព្រោះហេតុតែ
អង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ទេ ចំណែកអ្នកណាចាក់ធ្លុះសច្ចធម៌
ទាំងឡាយហើយ តាំងនៅក្នុងការវះជាអ្នកមិនបៀតបៀន
សត្វដទៃ អ្នកនេះទើបឈ្មោះថាជាថេរៈ ហើយទ្រង់ត្រាស់
គាថាបន្តទៀតថា

បុគ្គលមិនឈ្មោះថាជាថេរៈ ព្រោះហេតុតែ
មានសក់ស្កូវលើក្បាលទេ អ្នកមានវ័យចាស់ជរា
ហើយនោះ តថាគតហៅថាចាស់ទេ ចំណែកអ្នក
ណាមាន សច្ចៈ ធម្មៈ អហិង្សា សញ្ញាមៈ និងទមៈ
ជាអ្នកមានមន្ទិលខ្នាក់ចោលហើយ មានប្រាជ្ញា
តថាគតហៅថា ជាព្រះថេរៈ។

បុគ្គលល្ងង់ខ្លៅ តែងមានខ្លួនឯងជាសត្រូវ ចំណែក
បុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញា ទើបមានខ្លួនឯងជាទីពឹង។

សូមមនុស្សគ្រប់គ្នា កុំចាស់ដូចជាគោចាស់ សូមបាន
ចាស់ក្នុងនាមជាមនុស្សចាស់។

កើតមកជាមនុស្សតែខ្លះប្រាជ្ញា ខ្លះសីលសិក្ខាខ្លះការពិសោធន៍
ពីក្មេងដល់ចាស់ប៉ះនៅតែលោក ចាស់ខ្លួនតែរោកពិតដូចគោចាស់។
ភិក្ខុវិទិយប្បញ្ញោ ស.ស.ជ

កំណាព្យផ្សេងៗ

គោតមប្រថត្តិ

ខ្ញុំសូមថ្វាយវន្ទា	ព្រះសាស្តាដ៏មានបុណ្យ
និងសូមគោរពគុណ	គ្រាព្រះអង្គចុះចាកឋានៗ
មកចាប់ផ្តើមាតា	ស្រីស្រីង្គារស្រស់កល្យាណ
កាលនោះមហាជនបាន	សុខក្សេមក្សាន្តព្រោះបារមីៗ
ក្នុងថ្ងៃព្រហស្បតិ៍អា-	សាធិសាសាពេញបូណ៌មី
រកាជាឆ្នាំថ្មី	សុខសិរីដល់ជនៗ
កាលបាន១០ខែហើយ	ព្រះគុណអើយកើតអស្ចារ្យ
នៅនាជងព្រឹក្សា	ឈ្មោះហៅថាព្រៃសាលវ័នៗ
កក្រើកផែនពសុធា	មានទេវតារាបរយពាន់
ស្ថិតនៅក្នុងតំបន់	នៃឧទ្យានលុម្ពិនីៗ
ឆ្នាំចពិសាខនា	ថ្ងៃសុក្រជាពេញបូណ៌មី

ថ្ងៃនោះព្រះជិនស្រី	ទ្រង់ប្រសូតតតមានព្រួយ។
កាលសិទ្ធត្ថក្សត្រា	មានវស្សាដប់ប្រាំមួយ
បិតាបានលើកស្នេហា	អភិសេកនឹងស្រីឆ្ការ។
នារីស្រស់កល្យាណ	អ្នកផងបានស្គាល់គ្រប់គ្នា
ថាឈ្មោះនាងពិម្ពា	ស្រស់សោភាលើសលែងក្រែ។
កាលនោះក្នុងឆ្នាំឆ្នាំ	ត្រូវថ្ងៃសៅរ៍មានសិរី
អាសាធពេញបូណ៌មី	ក្សត្រាថ្ងៃបានសុខ។
ស្តេចមានព្រះរាជបុត្រ	បរិសុទ្ធក៏ក្រសែស្រស់ថ្លា
គួរឲ្យព្រះរាជា	ស្តេចជំពាក់ចិត្តពេកក្រែ។
តែទ្រង់បានកាត់ផ្តាច់	ទ្រង់សម្រេចព្រះហឫទ័យ
ថាត្រូវកាត់អាណ័យ	ពីបុត្រថ្ងៃមួយគ្រាណា។
បើបិតាបានត្រាស់	វិលរហ័សរកបុត្រា
មកប្រោសស្នូនពុំងា	ចាកសង្សារណាបុត្រថ្ងៃ។
កាលនោះថ្ងៃព្រហស្បតិ៍	ក្នុងឆ្នាំថោះមានសិរី

អាសាធពេញបុណ្យមី
 កាលបានបញ្ចូលហើយ
 ធ្វើទុក្ខកិរិយា
 បានត្រាស់ឆ្នាំរកា
 ជាថ្ងៃព្រះជិនស្រី
 ត្រាស់ជីងបានពីរខែ
 ប្រោសបញ្ចវគ្គិយា
 គឺក្នុងឆ្នាំរកា
 ថ្ងៃសៅរ៍ព្រះជិនស្រី
 ក៏ជាថ្ងៃកំណើត
 សារ័កព្រះសាស្តា
 នាថ្ងៃមួយនោះណា
 គឺថ្ងៃព្រះជិនស្រី
 គឺក្នុងថ្ងៃអាទិត្យ
 នៅចំពោះមុខមារ

ក្សត្រាថ្ងៃចេញបញ្ចូល
 មិនព្រងើយខំខុស្សាហ៍
 គ្មាននរណាធ្វើដូចអី
 ពិសាខាពុធបុណ្ណមី
 មានសិរិយ្យៈក្រុងមារ
 ទ្រង់គ្មានគ្រូប្រោសទេសនា
 នាកណ្តាលជងព្រឹក្សព្រៃ
 អាសាធមាសាបុណ្យមី
 ផ្តើមពោលស្តីធម៌ទេសនា
 សង្ឃបានកើតក្នុងលោកា
 មានរហូតដល់សព្វថ្ងៃ
 គួរសោកាណាស់ម្ចាស់ថ្ងៃ
 កាត់ព្រះទ័យជាក់សង្ខារ
 ឆ្នាំម្សាញ់ពិតមាយមាសា
 នាបុរាណចេតិយ

បីខែកន្លងទៅ	មិនឈប់នៅយ៉ែនយូរអី
ដល់ថ្ងៃព្រះជិនស្រី	ទ្រង់និព្វានចាកលោកាយ
គឺក្នុងឆ្នាំនោះឯង	មានការផ្សេងតែមាសា
គឺខែពិសាខនា	ថ្ងៃអង្គារពេញបូណ៌មីម
ដោយអំណាចអានុភាព	ដែលខ្ញុំក្រាបថ្វាយវន្ទីយ៍
នឹកគុណព្រះមុនី	សូត្រប្រវត្តិព្រះសាស្តាម
សូមឲ្យសម្រេចបុណ្យ	ដែលជាគុណល្អថ្ងៃថ្នាំ
អន្ទោលក្នុងសង្សារ	សូមប្រាថ្នាជួបបណ្ឌិតម
សូមជួបព្រះសិការ្យ	ជាសាស្តាដ៏ពិសិដ្ឋ
សូមចាក់ធ្លុះធម៌ពិត	សមដូចចិត្តប្រាថ្នាហោងម

ព.ស ២៥៤៦

បទលើកទី១ ព្រះពុទ្ធសាសនា

សូមមើលទង់ជ័យ	ឆព្វណ្ណរង្សី
ដែលមានរស្មីភ្លឺស្រស់ល្អ	ខៀវល្បឿងក្រហម
ព្រមទាំងពណ៌ស	ហង្សបាទនិងពណ៌ដីភ្លឺផ្អែក ។
ប្រទេសតូចធំ	បានស្ម័គ្រស្មាគម
ជំនុំគ្នាច្រើនអនេក	ព្រមយករស្មី
ព្រះពុទ្ធក្នុងគ្រក	ប្រសើរពន់ពេកក្រែកនួន ។
ធ្វើជាសញ្ញា	ទង់ជ័យសាសនា
នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជំបូរ	ចូរយើងរាល់គ្នា
យកចិត្តចាំចង	នឹកដល់ព្រះអង្គជាអម្ចាស់ ។
ទោះជាតិផ្សេងគ្នា	ក៏ត្រូវដឹងថា
សុទ្ធសឹងតែជាពុទ្ធសាសន៍	ត្រូវមានសាមគ្គី
ទាំងក្មេងទាំងចាស់	ច្រើនប្រែប្រួលណាស់គ្រប់ៗគ្នា ។
សូមសាសនាពុទ្ធ	ថ្កុំថ្កើងខ្ពស់ផុត
រុងរឿងវិសុទ្ធប្រថ្នា	ហើយមានជ័យជោគ

ផ្សាយពេញលោកា	ដោយជនជ្រះថ្លារាប់ច្រើនលាន។
មានចិត្តស្នេហា	គោរពបូជា
ចំពោះព្រះធម៌ដ៏កល្យាណ	ទាំងមនុស្សទេវតា
ស្នេហាគ្រប់ប្រាណ	ប្រាថ្នាចង់បានសេចក្តីសុខ ។
យើងខ្មែរជាតិ	នាំគ្នាខ្ចីឃ្នាត
កាន់ធម៌នឹងបានផុតទុក្ខ	រូបរមមេត្រី
ពីនេះទៅមុខ	ទើបនឹងបានសុខក្សេមក្សាន្តត្រាណ។
ព្រមព្រៀងប្រព្រឹត្ត	តាមធម៌សុចរិត
ឆ្ពោះទៅកាន់ឋាននិព្វាន	ជាទីផុតទុក្ខ
បានសុខក្សេមក្សាន្ត	ជាតិយើងនឹងបានសោយសុខ។

និពន្ធដោយ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ

ជំ.ណ ខោតញ្ជូរណោ

បទសូត្រដាក់ទង់ព្រះពុទ្ធសាសនា

ក្រុមយើងអ្នកកាន់សាសនា

ត្រូវដឹងច្បាស់ថាព្រះពុទ្ធជិនស្រី

ទ្រង់មានឆព្វណ្ណរង្សី

គឺព្រះរស្មីទាំងប្រាំមួយពណ៌។

ផ្សាយចេញពីព្រះកាយទ្រង់

រុងរឿងប្រដូចរង្សីប្រសើររវរ

ឆ្លៀលឆ្លាត់កាយឆើតឆាយល្អ

ទាំងប្រាំមួយពណ៌ស្រស់ល្អសោភាយ

កំណើតនៃព្រះរស្មី

កើតដោយបារមីនៃព្រះភគវា

ធ្វើទានឥតមានរូញរា

កាលដែលនៅជាព្រះពោធិសត្វ។

រស្មីពណ៌ខៀវនោះណា

កាលឆ្លៀលនេត្រាទ្រង់ដោយចិត្តកាត់

ធ្វើទានដល់ឥន្ទ្រព្រាហ្មណ៍បាត់

កាលនៅជាក្សត្រនាមស្រីភិរាស្ត្រ។

រស្មីពណ៌លឿងភ្លឺថ្លា

កាលដែលទ្រង់អារសាច់ផែធ្វើមាស

បិទពុទ្ធរបក្ខីឌុំកាស

ព្រះឥន្ទជាងមាសទ្រង់វ័យបណ្ឌិត ។

រស្មីក្រហមនោះណា

កាលដែលមាតាពស់ខាំស្លាប់ពិត

បទុមស៊ីបូរជីវិត

កាត់បេះដូចបិទធ្វើថ្នាំមាតា ។

រស្មីពណ៌សសុទ្ធសាធ

កាលដែលព្រះបាទវេស្សន្តរក្សត្រា

ឲ្យជីវសសោកា

ដល់ព្រាហ្មណ៍ប្រាថ្នាយកពោធិញ្ញាណ ។

រស្មីពណ៌ដូចជើងហង្ស

កាលមាតាទ្រង់យក្ខចាប់យកបាន

វិជ្ជាធរអារសាច់ប្រាណ

ឲ្យយក្ខសាមាន្យស៊ីបូរជីវិត ។

រស្មីពណ៌ផ្នែកពណ្តាយ

កាលជាទន្សាយឈ្មោះសោមបណ្ឌិត
ឲ្យទានសាច់ឈាមជីវិត

ដល់ឥន្ទព្រាហ្មណ៍ពិតថាអត់អាហារ។
រស្មីខៀវល្បឿងក្រហម

សហង្សបុទព្រមភ្នំផ្នែកអស្ចារ្យ
ត្រូវជាប្រាំមួយប្រការ

ទាំងបាសកុមារចងចាំទុកអើយ ។

និពន្ធដោយ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ

ជ.ណ ខោតញ្ជូរណោ

ស្តាប់តែម្នាក់ឯងអន្តរាយ

ធម៌សព្វ

នាំវាចា

ឲ្យញុះញង់

បើជឿស្នូង

ផ្ទុះស្មារតី

កាត់ក្តីផ្សេង

ស្តាប់តែម្នាក់

ស្មានថាពិត

មិនគិតផ្សេង

កាត់លំអៀង

កៀងចូលផ្លូវ

ទៅអបាយ ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

លាភយស

ជុំពពុះទឹក រាល់ពេលល្ងាចត្រឹក នឹកថ្ងៃបណ្តើរកូន
ពីត្រាយយើញពិត ដល់ជិតបាត់សូន្យ គ្មានអ្វីមាំមួន
គួរសង្ឃឹមបាន។

អ្នកមានសក្តិខ្ពស់ មានទ្រព្យលាភយស ជនច្រើនប្រមាណ
ចុះចូលគ្រប់ទី មូលមីររាប់អាន ភ្ជាប់សាច់សន្តាន
ចង់ញាតិរចល់។

កាលអ្នកធំជេរ ស៊ូនៅធ្វើតែ មិនដឹងមិនយល់
ចាញ់ច្រាបមាសប្រាក់ បុណ្យសក្តិថ្លើងថ្កល់ អ្នកអើយកុំឆ្ងល់
លាភយសគ្របមុខ។

ដោយឧបាសិកា ឌីម លក្ខណា

ដំណើរធម្មយាត្រានៅត្រូវបុណ្យ

ស្រុកស្រីលង្កាសម្បូរបុណ្យ ទឹកដីអរហន្តលោកគង់នៅ
 ព្រះពុទ្ធក៏ទ្រង់ធ្លាប់យាងទៅ ក្នុងស្រុកជ្រោះជ្រៅត្រជាក់ចិត្ត
 តែទីដែលគួរឲ្យជ្រះថ្លា គឺព្រះសាស្ត្រាស្តេចអាណិត
 បន្ទូលព្រះធាតុថ្លៃពិតៗ ឲ្យពុទ្ធបរិស័ទទាំងប្រុសស្រី
 បានថ្វាយបង្គំធាតុពីរនាឡិ ក្នុងសុវណ្ណមាលិកចេតិយ
 បង្កើតសទ្ធាទាំងយប់ថ្ងៃ ដោយឧបនិស្ស័យផ្សំពីមុន
 កាលឃើញព្រះស្រីពោធិព្រឹក្ស ដាក់ចិត្តឲ្យនឹកព្រះមានបុណ្យ
 ទ្រង់មានករុណាបញ្ញាគុណ វិសុទ្ធិគុណប្រៀបពុំបាន
 ពេលថ្វាយបង្គំព្រះនលាដ ឧណ្ហិសធាតុដ៏ថ្លៃថ្លាន
 ហាក់ដូចអណ្តែតផុតពីស្ថាន ព្រោះមិននឹកស្មានបានមកដល់
 ទាំងអក្ខរធាតុថ្លៃបរវរ ព្រះកេសធាតុក៏ក្របានយល់
 អ្នកជួបពិតជាបុណ្យឲ្យផល ដែលមហាកុសលកើតព្រោះហេតុ

ពុទ្ធស្ថានពិសេសមានមួយទៀត គឺព្រះទន្ធជាតុល្យត្រដែត
 គង់ក្នុងកោដ្ឋមាសខ្ពស់មួយម៉ែត្រ វន្តាមិនឆ្កែតទេម្ចាស់ថ្ងៃៗ
 ដំបូលប្រក់មាសល្អអស្ចារ្យ ពិតានមានផ្កាម្លៀងប្រាំបី
 ធ្វើពីមាសសុទ្ធក្នុងរឿងក្រៃ រចនាដោយដៃជាងប្រណីតៗ
 ជាទីសក្ការៈបូជា តម្កល់ទន្ធព្រះទ្រង់ប្រទិ
 ចង្អុលស្នាំក្រោមល្អពេកពិត ភ្នំផ្នែកវិចិត្រដូចផ្កាយព្រឹក ។
 ទីដែលបរិស័ទចាំរហូត ភ្នំសុមនក្នុងល្អពន្លឹក
 ខ្ពស់មែនតែនៅចាញ់ចិត្តនឹក រលឹកដល់ស្នាមព្រះបាទថ្ងៃ ។
 មនុស្សរួមជាច្រើនទាំងក្មេងចាស់ តស៊ូខ្លាំងណាស់ប្រឹងយប់ថ្ងៃ
 អ្នកខ្លះវារឡើងពាក់ស្រោមដៃ គិតថាទោះក្បែរក៏មិនស្អាយៗ
 ចំណែកជនជាតិស្រីលង្កា ស្រែកនមស្តារពីចម្ងាយ
 ជាមួយពួកយើងយ៉ាងសប្បាយ ថាគេមកថ្វាយបង្គំព្រះៗ
 បរិស័ទខ្មែរយើងពីងឈើច្រត់ ប្រសិនបើអត់មុខជាស្ទុះ
 មិនងាយឡើងទេព្រះគុណម្ចាស់ ព្រោះភ្នំខ្ពស់ណាស់កប់វេហាស៍។

ពេលឡើងទៅដល់ចិត្តល្អស្អាត វន្ទាព្រះបាទដោយជ្រះថ្លា
 ក្រាបថ្វាយបង្គំដល់សិរសា លើស្នាមបាទាព្រះពុទ្ធច្រៀម
 យប់នោះត្រជាក់ធ្លាក់សន្សើម រងាញ់រម្ងឹមអាសូរក្រែក
 ដល់ជនគ្មានទីស្នាក់អាស្រ័យ សម្រាកផ្ទាល់ដីឥតអ្វីបាំង
 ពួកយើងជ្រៀតណែនក្នុងបន្ទប់ គង់គេងលក់សិបព្រោះឱ្យខ្លាំង
 ណាមួយឡើងភ្នំអស់កម្លាំង ចាំតែភ្នំស្រាងនឹងអាលងើប
 ទៅថ្វាយបង្គំព្រះបាទា ពេលនមស្ការចិត្តរំកើប
 ត្រេកអរសប្បាយហាក់ដូចទើប ងើបពីស្ថានក្រោមមកសួគ៌ិយ
 ពេលនោះអរុណាចាំងរស្មី បច្ចុសសម័យយើងនាំគ្នា
 ឈរចាំគោរពសូត្រវន្ទា បែរទៅបូព៌ាទិសថ្ងៃរះ
 តមកជនជាតិស្រីលង្កា ប្រទក្សិណបូជាដៃសំពះ
 គោរពលើកទូលចង្ហាន់ព្រះ ថ្វាយចំពោះម្ចាស់ដ៏មានគុណ
 តាំងពីព្រះអង្គចូលនិព្វាន បរិស័ទថ្វាយទានជាប់និរន្តរ៍
 ស្មើពុទ្ធសករាជជាងពីរពាន់ គិតទាំងក្រោយមុនរាល់ៗថ្ងៃ

ចុងក្រោយឱនកាយថ្វាយបង្គំ លាទីខត្តមបាទាថ្ងៃ
 រូបកាយឆ្ងាយពិតចិត្តអាល័យ មិនដឹងមានថ្ងៃណាជួបទៀត
 ម្ចាស់អើយទោះបីឃើញតែស្នាម ចិត្តនឹកដិតជាមមិនរវាត
 សូមជួបត្រែតន៍គ្រប់ៗជាតិ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតខុសប្រាថ្នា
 ពេលចុះពីភ្នំក៏ដូចឡើង ឈឺចុកដៃជើងសព្វកាយា
 ប៉ុន្តែកម្លាំងចិត្តជ្រះថ្លា សប្បាយអស្ចារ្យភ្លេចឈឺចាប់
 យើងលាកូឡុមបូចេញឆ្ងាយហើយ រាត្រីចុងក្រោយហាក់ផ្កាំប្រាប់
 ឲ្យនឹកលង្កាមហាកំណប់ នឹកយប់ចុះអំពូពេលឡើងភ្នំ
 ពីថ្ងៃនេះទៅទោះនៅឆ្ងាយ វាចាចិត្តកាយខំបន្ត
 ព្យាយាមស្តាប់ធម៌ហើយអប់រំ ធ្វើទានសីលផ្សំបូជាព្រះ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

នឹកស្រុកព្រះណាស់ !

នឹកស្រុកព្រះណាស់ម្ចាស់ថ្ងៃអើយ នឹកមិនក្លេចឡើយក្រោយពីបាន
 ទៅថ្វាយបង្គំទីថ្មីថ្មោង សំរែវជនីយដ្ឋានបួនកន្លែង
 ទាំងពេលបើកភ្នែកទាំងពេលធ្មេច នឹកឃើញជានិច្ចតែម្នាក់ឯង
 នឹកអស់សព្វឋានព្រះអង្គតែង និមន្តខ្លាត់ខ្លាងគង់ប្រើប្រាស់
 នឹកខ្លាំងជាងគេពុទ្ធភាយា ដែលព្រះកកវាធ្លាប់បានត្រាស់
 មហាពោធិ៍កស្តុតាងបញ្ជាក់ច្បាស់ ឲ្យនឹកខ្លាំងណាស់រៀងរាល់ថ្ងៃ
 រួចទើបនឹកដល់ឈាបនដ្ឋាន នឹងទីនិព្វានព្រះចមថ្ងៃ
 ស្តេចយាងនៅពេលបច្ចុសសម័យ សុក្រពេញបូណិមីខែពិសាខ
 រួចហើយចិត្តនឹកទៅកន្លែង ព្រះអង្គសម្តែងព្រះធម្មចក្ក
 កំណើតព្រះធម៌ព្រះសង្ឃជាក់ ប្រោសអង្គសាវ័កបញ្ជាវគ្គិយ៍
 ឯទីប្រសូតក៏អស្ចារ្យ ឥន្ទ្រព្រហ្មទេវតាមនុស្សមូលមីរ
 ចាំថ្វាយបង្គំព្រះមុនី ទាំងមហាប្រិថពីក៏រញ្ជួយ
 ត្រេកអរទទួលព្រះមានបុណ្យ ប្រោសសត្វគ្រប់ជាន់បាត់ទុក្ខព្រួយ

ក្នុងលោកមានតែព្រះអង្គមួយ ជាទីពឹងជួយលុះអមតៈ។
 រួចបានអនុមោទនានីកដល់ មហាបុណ្យកុសលព្រះកស្សបៈ
 ទូលពុទ្ធបាទថ្ងៃលើសិរិរ គោរពស្មោះស្ម័គ្រឥតគណនា។
 រួចនឹកដល់គុណព្រះអរិយសង្ឃ លោកបានចងក្រងសង្គាយនា
 ព្រះធម៌វិន័យថ្ងៃមហិមា ឲ្យយើងរាល់គ្នាប្រតិបត្តិតាម។
 ខំកាត់ពីឆ្ងាយថ្វាយបង្គំ តែស្ងាត់ជ្រងំឃើញតែស្នាម
 សល់តែទីព្រៃវត្តអារាម ចិត្តរឹតជិតជាមនីកព្រះពុទ្ធ។
 អ្នកខ្លះទ្រាំបាននៅធម្មតា អ្នកខ្លះសោកាយរន្ធត់
 ស្តាយមិនបានជួបព្រះសុគត ព្រះទ័យបរិសុទ្ធស្អាតជូរផង។
 តែទោះមិនទាន់បានជួបក្តី ក៏ពុទ្ធវិន័យនៅត្រចង់
 បើព្យាយាមរៀនដោយផ្ចិតផ្ចង់ អរិយមគ្គនាំត្រង់ទៅជួបព្រះ។

ដោយឧបាសិកា ឱម លក្ខណា

អ្នកមានឧបការៈជួយពិនិត្យអក្ខរាវិរុទ្ឋ

ធម្មាចារ្យ គម្ពីរប្បញ្ញោ	តួច សុដី
ឧទ្ទេសាចារ្យ សីលសំរោ	ស៊ូ សាមុត
ភិក្ខុ កោសលប្បញ្ញោ	តួច ពិសិដ្ឋ
សាមណេរ បញ្ញាបរមោ	ឈរត ប៊ុនឆាត
សាមណេរ ព្រហ្មយោសកោ	ឈរត ប៊ុនធឿន
សាមណេរ ញាណភទ្ទោ	សុខ តុដដែន
សាមណេរ ខន្តិធរោ	ជីម បូរិន
សាមណេរ ធម្មកាមតា	ចន សុខ
ឧបាសក	កែ ឈុនធី

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ដែលរៀបរៀងដោយ វិទ្យាស្ថានស្រុកស្រែចម្ការ សាលាសុខា

១. ដំណើរជីវិត

២. ព្រះធម្មបទ៣១គាថា

៣. អភិវឌ្ឍន៍និងធម៌និមន្ត

៤. រលកលោកធម៌

៥. ព្រះធម្មបទ៣០គាថា

៦. ប្រយោជន៍ ៣ ប្រការ

៧. ជីវិត (Life)

៨. បង្កបង្កើនជួរគ្នាមួយគ្រាមានន័យ

៩. អភិធម្មត្ថសង្គហៈ បរិច្ឆេទទី៤

១០. អភិធម្មសង្គណី តិកមាតិកាសង្ខេប

១១. ជីវិតពិតជាត្រូវការធម៌

១២. តើនរកមានដែរឬទេ ?

ព្រះធម៌គឺជាផែនទីដ៏ជំនុំជំរះសម្រាប់ជីវិត

**ស្ថានីយវិទ្យុដែលកំពុងផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌
សម្តែងដោយ ភិក្ខុវិប្បវេណ្ណ សាន-សុខា**

ខេត្ត-ក្រុង	ស្ថានីយវិទ្យុ	វេលាផ្សាយ
ខេត្តសៀមរាប	FM 102.50 MHz	៥.០០ am ⇨ ៥.៣០ am រាល់ព្រឹក
ខេត្តស្ទឹងត្រែង	FM 100.50 MHz	៥.៣០ am ⇨ ៦.០០ am រាល់ព្រឹក
ខេត្តកំពង់ធំ	FM 107.30 MHz	៥.៣០ am ⇨ ៦.០០ am រាល់ព្រឹក
ខេត្តព្រះវិហារ	FM 99.00 MHz	៥.៤៥ am ⇨ ៦.១៥ am រាល់ព្រឹក
ខេត្តពោធិ៍សាត់	FM 100.50 MHz	៦.៣០ pm ⇨ ៧.០០ pm រាល់ល្ងាច
ក្រុងកំពង់សោម	FM 92.00 MHz	៦.៣០ pm ⇨ ៧.០០ pm រាល់ល្ងាច
ខេត្តកំពង់ចាម	FM 92.50 MHz	៧.៣០ pm ⇨ ៨.០០ pm រាល់ល្ងាច
ខេត្តកំពង់ធំ	FM 88.50 MHz	៧.៣០ pm ⇨ ៨.០០ pm រាល់ល្ងាច
ខេត្តពោធិ៍សាត់	FM 98.50 MHz	៧.០០ pm ⇨ ៨.០០ pm យប់ថ្ងៃសីល
ខេត្តស្វាយរៀង	FM 103.75 MHz	៨.០០ pm ⇨ ៨.៣០ pm រាល់យប់

សុខា សង្ឃមូលនិធិ
ការសម្តែងនូវព្រះសទ្ធម្ម នាំមកនូវសេចក្តីសុខ

ឈ្មោះអ្នកឧបត្ថម្ភប្រាក់បោះពុម្ព

១.ប្រាក់សល់ពីសៀវភៅ ព្រះធម្មបទ៣១គាថា...	១.៨៣២ USA
	និង ១២០ AU
២.ឧបាសិកា សិន លន់អេង+ស្វាមី+បុត្រ.....	២៥០ USA
៣.ឧបាសិកា ឌឹម លក្ខណា	២០០ USA
៤.ឯកឧត្តម ទុយ គី លោកជំទាវ កង ស្រីម៉ៅ.....	១០០ USA
៥.ឧបាសិកា ប៊ុនហេង និងឧ.សិ.ជុំ សុខុម+បុត្រ.....	១០០ USA
៦.លោក ហេង ទឹម អ្នកស្រី តឿ ឈឿម(ក្រវ៉ាញ)....	៥០ USA
៧.លោក មូល សុភាព អ្នកស្រី គឹម កាលី+បុត្រ.....	៥០ USA
៨.ឧបាសិកា សិរី ចន្ទា ឧបាសិកា ញាណ ហេងម៉ូវ.....	៥០ USA
៩.យុវជន ព្រំ បូក (នៅUSA).....	៥០ USA
១០.ឧបាសិកា កុច យ៉ានី និងបុត្រ	៤០ USA
១១.ឧបាសិកា ថេង ឈាន និងបុត្រ.....	២០ USA
១២.នៅកំពង់ចាម.....	២០ USA
១៣.ឧបាសិកា គឹម សុខុន.....	២០ USA

១៤.ឧបាសិកា ង្គំវ ហុងទៀង និងលីម មកកា.....	២០ USA
១៥.ភិក្ខុ អ៊ុច សុខា (វត្តពៅវើយ).....	១៥ USA
១៦.ឧបាសិកា អ៊ុត នារី (ភ្នំពេញ).....	១០ USA
១៧.ឧបាសិកា គ្រុយ លាងចាយ.....	១០ USA
១៨.ឧបាសិកា គួច មួយលី.....	១០ USA
១៩.ឧបាសិកា នង ឈុំ និង សោភ័ណ្ណរស្មី+បុត្រ	
និង ឧបាសិកា ចេង លាង ឆាយ.....	១០ USA
២០.ឧបាសិកា ឡុង ផ្លុ និងឧ.សិ. ហង់ ប៊ុនផល+បុត្រ...	១០ USA
២១.ឧបាសិកា ជុំ រុន និងបុត្រ.....	៥ USA
២២.លោក ញឹម រដ្ឋា អ្នកស្រី អាំង សុផារី+បុត្រ.....	៥ USA
២៣.ឧបាសិកា ឈ ប៊ុនលី.....	៥ USA
២៤.ឧបាសិកា ណៃ ហួយ.....	៥ USA
២៥.ឧបាសិកា ចាន់ ឡាន.....	៥ USA
២៦.ឧបាសិកា គឹម ស៊ិន.....	៥ USA
២៧.ឧបាសិកា ហេង ពាយីម និងឧស ថៃ ជុន+បុត្រ...	៥ USA
២៨.ឧស ហេង ឡេងថៃ និងឧសិ ជួង គឹមទាន់+បុត្រ...	៥ USA

២៧.ឧបាសក តុន និង ភិរិយា.....	៥ USA
៣០.ប្រាក់ធម្មទានដុះឧបាសក យង់ គីមសាន	៤០០ AU
៣១.ពុទ្ធបរិស័ទទិញកាសែតនៅរដ្ឋម៉ៃលឺន	២៥០ AU
៣២.អ្នកស្រី ជា ឡេង+គ្រួសារ	២៥០ AU
៣៣.ឧបាសក រស់ ជាន New zeland	២០០ AU
៣៤.ឧបាសក តូ សារីន ឧបាសិកា មាន សុវត្ថិ	១៥០ AU
៣៥.ឧបាសិកា លីម ស៊ុនធីន+បុត្រ	១០០ AU
៣៦.ឧបាសិកា លាន ស៊ុវហ៊ុន	១០០ AU
៣៧.ឧបាសក ឈិត ទ្រី ឧបាសិកា បាត់ ណែហៀង	១០០ AU
៣៨.ឧបាសក យង់ គីមសាន ឧបាសិកា យង់ មាលី.....	១០០ AU
៣៩.ឧបាសិកា តៃ យក់ហ៊ុន	១០០ AU
៤០.ឧបាសិកា នូ ធុច.....	១០០ AU
៤១.ឧបាសក ស៊ុន សាង ឧបាសិកា គង់ សម្បត្តិ.....	១០០ AU
៤២.ឧបាសក ស៊ុ យីម ឧបាសិកា សៀង តិច.....	១០០ AU
៤៣.ពុទ្ធបរិស័ទវត្តធម្មសាមគ្គី.....លើកទី១...	១០០ AU
៤៤.ឧបាសិកា អ៊ឹង រ៉ាន់	១០០ AU

៤៥.ឧបាសក យ៉ង់ សិន ឧបាសិកា នន់ ហេង.....	១០០ AU
៤៦.ឧស ឡៅ គឹមឆ័ន និងឧសិ ជួង លី.....	១០០ AU
៤៧.លោក សុផាតិ និងអ្នកស្រី ម៉ែន ម៉ាន+បុត្រ.....	៥០ AU
៤៨.ឧបាសិកា ជី អុន	៥០ AU
៤៩.ឧបាសិកា ហេង ឆ័នអ៊ឹម	៥០ AU
៥០.លោក ស៊ីវ ថាវ អ្នកស្រី ស្រីន សៀក លឹម ភីរុម.៥០ AU	
៥១.លោក ឡុង សុផាត អ្នកស្រី ថៅ ណាបូ+បុត្រ+ចៅ.៥០ AU	
៥២.លោក គឹម រតនៈ អ្នកស្រី ពៅ ជីតា+បុត្រ	៥០ AU
៥៣.លោក សុផាត អ្នកស្រី ស៊ឹម ហុង+បុត្រ	៥០ AU
៥៤.Miss Kaun Neang Thao Phat+បងៗ	៥០ AU
៥៥.ឧបាសិកា ចំរើន វ៉ាក់ជិត	៥០ AU
៥៦.ឧបាសិកា អាំង ជួលឹម	៥០ AU
៥៧.ឧបាសក ជា យូហ៊ិន ឧបាសិកា ជា ឧញ៉ាវ៉ា	៥០ AU
៥៨.Mr y Nakor+ wife Mala	៥០ AU
៥៩.ឧបាសិកា ទូច លីវ	៥០ AU

៦០.ឧបាសិកា ម៉ែង សម្បូរ	៥០ AU
៦១.ឧបាសិកា លីម ស្ទីវណា	៥០ AU
៦២.ឧបាសិកា ឡាច ផាន	៥០ AU
៦៣.ឧបាសិកា សៀ ឧបាសក ភិន ហាច	៥០ AU
៦៤.ឧបាសក ស៊ីវ មាស ឧបាសិកា ណាំ សួរ	៥០ AU
៦៥.ឧបាសិកា ហុង គីមហុយ	៥០ AU
៦៦.ឧបាសក សា ប៊ុនធឿង.....	៥០ AU
៦៧.ឧបាសិកា យីម អាន និងបុត្រ.....	៥០ AU
៦៨.ឧបាសិកា លីម អៀងណា.....	៥០ AU
៦៩.ឧបាសក ហុក ពៅ និងឧបាសិកា ប្រាក់ ជីម.....	៥០ AU
៧០.ឧបាសក ស៊ីវ ស៊ិនឌ័ន ឧបាសិកា រដ្ឋា+បុត្រ.....	៥០ AU
៧១.ឧបាសក ស៊ិន ឡាយស៊ីវ ឧបាសិកា វា នីន.....	៥០ AU
៧២.ឧបាសក យ៉ង់ មីណា.....	៥០ AU
៧៣.ឧបាសក ប៉ុច រឿត ឧបាសិកា សៀង ម៉ែង.....	៥០ AU
៧៤.ឧបាសិកា សៀង រ៉ូច.....	៥០ AU
៧៥.ឧស សំ សុខគុណា និងឧសិ លី សៀមហៀង.....	៥០ AU

៧៦.ឧស ៣ ខេនអាង និងឧសិ ប៊ុនលី.....	៥០ AU
៧៧.ឧបាសិកា ផ្លោក វណ្ណា	៤០ AU
៧៨.ឧបាសិកា តឹក សារឿន.....	៣៥ AU
៧៩.ប៉ុក ស៊ីយ៉ាវ៉ាត	៣០ AU
៨០.ឧបាសិកា មុយ ហ្គរម៉ា	៣០ AU
៨១.ឧបាសិកា ផ្លោក ម៉ុង	៣០ AU
៨២.ឧបាសិកា សេង សៀងឈុន	លើកទី១ ៣០ AU
៨៣.ឧបាសិកា ជា គិម.....	៣០ AU
៨៤.ឧបាសិកា គុយ យិន.....	៣០ AU
៨៥.ឧស អ៊ីង ស្បោង និងឧសិ ណាំ សាំងអ៊ីម.....	៣០ AU
៨៦.ឧបាសិកា វណ្ណ ប្រទិ ឧបាសិកា ចន្ទី+បុត្រ.....	៣០ AU
៨៧.ឧបាសិកា ស៊ី អេម.....	៣០ AU
៨៨.ឧបាសិកា ឡៃ ហៀក.....	៣០ AU
៨៩.ឧបាសិកា ពេជ្រ សុផ	២០ AU
៩០.ឧបាសិកា សុខ ណារី+បុត្រ	២០ AU
៩១.ឧបាសិកា ខ្នុវ ម៉េងឈួង	២០ AU

៩២.ឧបាសិកា សុខ ជា	២០ AU
៩៣.ឧបាសិកា យីន មួយឡាន	២០ AU
៩៤.ឧបាសិកា ហ៊ិន សុភារី	២០ AU
៩៥.ឧបាសិកា ឯម ជាន់យ៉ា	២០ AU
៩៦.ឧបាសិកា ជា សិន និងបុត្រ.....	២០ AU
៩៧.ឧបាសិកា លាង ហុង.....	២០ AU
៩៨.ឧស អ៊ីង សាំងឡេង និងឧសិ សាយ សុគន្ធី.....	២០ AU
៩៩.ឧបាសិកា ហួយ អ៊ឹម.....	២០ AU
១០០.ឧបាសក ថៃ ម៉េង ឧបាសិកា លីម រួចលាង.....	២០ AU
១០១.ឧស ស៊ីវ កែវ និងឧសិ ឡាយ ហ៊ិន ស៊ីវ.....	២០ AU
១០២.ឧបាសិកា លីម ហ៊ិន.....	២០ AU
១០៣.ឧបាសក សុផុន និងឧបាសិកា រាលី.....	២០ AU
១០៤.ឧបាសិកា កោគ សុន.....	២០ AU
១០៥.ឧបាសិកា គ្រុយ លាងជុន.....	២០ AU
១០៦.ឧបាសក ពេជ្រ ម៉ុន និងឧ.សិ. អឿន.....	២០ AU
១០៧.នាង សៀក រចនា.....	២០ AU

១០៨.នាងប៊ូ រ៉ុន និងលោក សៀក រដ្ឋា.....	២០ AU
១០៩.លោក ប៊ូ រឿន អ្នកស្រី បាន.....	២០ AU
១១០.ឧបាសិកា ឆេង លន់ និងបុត្រ.....	១០ AU
១១១.ឧបាសិកា ឡាយ មួយហ៊ឹង និងបុត្រ.....	៥ AU
១១២.ឧបាសិកា បាក់លី លេងហ៊ឹង.....	៥ AU
១១៣.ឧបាសក សាន ទុយ និងឧបាសិកា អៀង ថៃម. ២០០.០០០៛	
១១៤.ប្រាក់ទេសនាថ្លៃបុណ្យមាយបូជា.....	១០៣.៥០០ ៛
១១៥.ឧបាសក រួច កន និងឧបាសិកា ញ៉ា ប្លង់.....	១០០.០០០ ៛
១១៦.ឧបាសិកា អ៊ុន គីមរស់ ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០០.០០០ ៛
១១៧.ឧបាសិកា ទៀប ម៉ាក់ យី ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០០.០០០ ៛
១១៨.លោក នួន ឡាន អ្នកស្រីឡុង មុនីបញ្ញា+បុត្រី..	១០០.០០០ ៛
១១៩.ឧបាសក សាន សារុន ឧបាសិកា កែវ សារីម. ៦០.០០០៛	
១២០.លោក យឹម ទៀង និងអ្នកស្រី ជិន ផល្លីន.....	៥១.០០០ ៛
១២១.ឧបាសិកា ឆេង អៀង និងបុត្រ.....	៥០.០០០៛
១២២.លោក សៀង ពួរ និងអ្នកស្រី យូរ ហ៊ឹង+បុត្រ.	៥០.០០០៛

១២៣.ឧបាសក សាន សារឿន និងឧបាសិកា សាន ចន្ទី..	៤០.០០០ រ
១២៤.ឧបាសិកា សាន ណារី.....	៤០.០០០ រ
១២៥.ឧបាសិកា ចាន់ថា ព្រមទាំងបុត្រ.....	៣០.០០០ រ
១២៦.ឧបាសក ម៉ៅ រឿង និងភរិយា+បុត្រ	៣០.០០០ រ
១២៧.ដួនដី សួយ ស៊ីវន+ពុទ្ធបរិស័ទ(វត្តកំពែង).....	៣០.០០០ រ
១២៨.លោក លី ធានអ៊ីវ+អ៊ិប ស៊ីវគីម+បុត្រ.....	២៥.០០០ រ
១២៩.ឧបាសិកា សាន ចន្ទី.....	២០.០០០ រ
១៣០.ឧបាសិកា សាន សុភា.....	២០.០០០ រ
១៣១.ឧបាសិកា សាន ចន្ទី.....	២០.០០០ រ
១៣២.ឧបាសក សាន វិសាល.....	២០.០០០ រ
១៣៣.ឧបាសិកា បេ ស៊ីវង៉ា ព្រមទាំងបុត្រ.....	២០.០០០ រ
១៣៤.សាមណេរ បញ្ញាបរមោ ឈាត ប៊ុនឆាត.....	២០.០០០ រ
១៣៥.ភិក្ខុ កោសលប្បញ្ញោ រួច ពិសិដ្ឋ.....	២០.០០០ រ
១៣៦.សាមណេរ ព្រហ្មយោសកោ ឈិត ប៊ុនធឿន.	២០.០០០ រ
១៣៧.សាមណេរ នាក់ ជា និងញោមប្រុសស្រី.....	២០.០០០ រ

១៣៨.ឧបាសក កែ ឈុន ទី.....	២០.០០០ រ
១៣៩.ឧបាសិកា ប៊ុក ស៊ីបាទ់.....	២០.០០០ រ
១៤០.លោក ទី សំណាង និងភរិយា+បុត្រ.....	២០.០០០ រ
១៤១.លោក ទី សុគន្ធា(សៀមរាប).....	២០.០០០ រ
១៤២.ឧបាសិកា ទី សំអាត.....	២០.០០០ រ
១៤៣.លោក ទី សំនៀង.....	២០.០០០ រ
១៤៤.ឧបាសក លី ស៊ុនហ៊ាង និងឧ.សិ ប៊ុក ធារី..	២០.០០០ រ
១៤៥.ឧបាសិកា ផ្លូវ យន់.....	២០.០០០ រ
១៤៦.ឧបាសក ឈ ស៊ុជាន់ និងភរិយា+បុត្រ.....	២០.០០០ រ
១៤៧.លោក ឈ ស៊ុតិច និងភរិយា+បុត្រ.....	២០.០០០ រ
១៤៨.ឧបាសិកា ឈ ស៊ី ជង់.....	២០.០០០ រ
១៤៩.លោក យ៉ាង អុត អ្នកស្រី អៀ សុខា+បុត្រ....	២០.០០០រ
១៥០.លោក វង្ស សំអុល និងភរិយា+បុត្រ.....	២០.០០០ រ
១៥១.លោក ឆេង ស្រី និង ផាន គឹមហ៊ី.....	២០.០០០ រ
១៥២.ឧបាសក ចៅ កុសល និងភរិយា+បុត្រ.....	១៦.០០០ រ
១៥៣.លោកញឹក ប៊ុនស្រីងនិង ភរិយា ជួន សាត់...	១៥.០០០ រ
១៥៤.សុវណ្ណៈ និងផា+បុត្រ.....	១០.០០០ រ

១៥៥.រោង ចាន់ថ្ម និងបុត្រ.....	១០.០០០ ៛
១៥៦.ភិក្ខុ បញ្ញាវុធត្ថេរោ ជា ចាន់.....	១០.០០០ ៛
១៥៧.ឧបាសិកា ម៉ក់ យន និង បុត្រ.....	១០.០០០ ៛
១៥៨.ភិក្ខុ សច្ចប្បិយោ អឺនី គីមស្រីន.....	១០.០០០ ៛
១៥៩.សាមណេរ ធម្មកាមតា វង់ ស៊ីង+ញោម.....	១០.០០០ ៛
១៦០.សាមណេរ ឆេកត្តោ ហ៊ឹម វុត្តា.....	១០.០០០ ៛
១៦១.សាមណេរ ស៊ិន គីមហុង.....	១០.០០០ ៛
១៦២.សាមណេរ យន់ សុវណ្ណៈនិងញោមប្រសស្រី.	១០.០០០ ៛
១៦៣.សាមណេរ យ៉ុង រដ្ឋ.....	១០.០០០ ៛
១៦៤.ឧទ្ទេសាចារ្យ សីលសំរោ ស៊ី សាមុត.....	១០.០០០ ៛
១៦៥.សាមណេរ មុយ សំបូរ.....	១០.០០០ ៛
១៦៦.ឧបាសក មុយ និងកិរិយា.....	១០.០០០ ៛
១៦៧.សាមណេរ បីតិធម្មា អ៊ី ប៊ុនធឿន.....	១០.០០០ ៛
១៦៨.សាមណេរ ញាណកទ្ធោ សុង វុធដែន.....	១០.០០០ ៛
១៦៩.លោក ប៉ាន់ សុង និងកិរិយា ង៉ែត ណាយ.....	១០.០០០ ៛
១៧០.លោក អាំង សាយសិរ.....	១០.០០០ ៛
១៧១.លោក ឈ យូអេង និងកិរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ ៛

១៧២.លោក លី យត និងភរិយាព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៧៣.ឧបាសិកា ឈ ថេង.....	១០.០០០ រ
១៧៤.លោក គឹមសុ អ្នកស្រី ប៉ាត ខន.....	១០.០០០ រ
១៧៥.លោក គឹម សុភ័ក្ត្រ និងភរិយា.....	១០.០០០ រ
១៧៦.អ្នកស្រី ហុង ប៉េយាង ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៧៧.លោក ឡេង វ៉ាន់ឌី និងភរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៧៨.ឧបាសិកា នី សុខុន	១០.០០០ រ
១៧៩.ឧបាសិកា ខុប គឹមហៃ.....	១០.០០០ រ
១៨០.អ្នកស្រី អ៊ុន ហុងអាង ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៨១.អ្នកស្រី កឹក ឆេងអាន ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៨២.ឧបាសិកា កឹក ឡុន ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៨៣.លោក អាំង សៀកហុងនិងភរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៨៤.លោក លឹម អាំង និងភរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៨៥.លោក អាំង យូឡេងនិងភរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៨៦.លោក អាំង យូឡាយនិងភរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៨៧.ឧស ស្រី ឆេង ឧសិ គង់ ផេង+បុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៨៨.លោក ភាត មុយ និងអ្នកស្រី សុខ សុំណា.....	១០.០០០ រ

១៨៧.កញ្ញា សុខ សីតុលា.....	១០.០០០ រ
១៨៨.ឧបាសិកា ម៉ៅ គឹម ហៃ+បុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៨៩.ឧបាសិកា ប៊ុក ចាន់ទី+បុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៩០.ឧបាសិកា សៅ ណាន់+បុត្រ(ភ្នំពេញ).....	១០.០០០ រ
១៩១.សុខ ឡៃសិន់.....	១០.០០០ រ
១៩២.ឧបាសិកា ហេង លីង និងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៩៣.ឧបាសិកា លុត គឹមហេង.....	១០.០០០ រ
១៩៤.ឧបាសិកា សិម ណាយ.....	១០.០០០ រ
១៩៥.លោក ឈ ឆនស្រុយ និងភរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ រ
១៩៦.លោក ខេង លៀងស្រេងនិងភរិយា+បុត្រ....	១០.០០០ រ
១៩៧.យុវសិស្ស លី លិញឱញ.....	១០.០០០ រ
២០០.កុមារី លី ប៉ូរៀត.....	១០.០០០ រ
២០១.ឧបាសក ប៊ុក ប៊ុនធឿន និងឧ.សិ.ប៊ុច ឈន្ទី.....	១០.០០០ រ
២០២.លោក សិ ហួតនិងបុត្រ.....	១០.០០០ រ
២០៣.ឧបាសក ប្រាក់ ម៉ៅ.....	១០.០០០ រ
២០៤.ឧបាសិកា ឈ ទាន់.....	១០.០០០ រ
២០៥.ឧបាសិកា ឈ ស៊ីខេង.....	១០.០០០ រ

២០៦.ឧបាសិកា ឈ ស្លឹកណា.....	១០.០០០ ៛
២០៧.លោក តាំង ហិត.....	១០.០០០ ៛
២០៨.លោក ឈ ប៉េងចេង និងភរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ ៛
២០៩.តាំង សុខហ៊ុនព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ ៛
២១០.លោក តាំង កុកហៃ និងភរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ ៛
២១១.អ្នកស្រី តាំង សុខយឹម និងស្វាមី.....	១០.០០០ ៛
២១២.យុវជន តាំង កុកគង់.....	១០.០០០ ៛
២១៣.កុមារា តាំង ម៉េងឡុង	១០.០០០ ៛
២១៤.អ្នកស្រី តាំង ជីតឹម ព្រមទាំងបុត្រ.....	១០.០០០ ៛
២១៥.លោក ណាំ ហ៊ាង និងភរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ ៛
២១៦.អ្នកស្រី សេង រស្មី និងស្វាមី+បុត្រ.....	១០.០០០ ៛
២១៧.លោក ម៉ៅ ម៉េងហុង និងភរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ ៛
២១៨.លោក សេង សំណាង និងភរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ ៛
២១៩.ឧបាសិកា ស៊ឹម យ៉េនហួយ.....	១០.០០០ ៛
២២០.ឧបាសិកា អុម នាង	១០.០០០ ៛
២២១.លោក អ៊ុំ ណុត និងភរិយា+បុត្រ.....	១០.០០០ ៛
២២២.លោកតា អ៊ុំ កន.....	១០.០០០ ៛

២២៣.ឧបាសិកា មុត និងស្វាមី+បុត្រ.....	១០.០០០ រ
២២៤.ឧបាសិកា តូ ផាន្ទី.....	១០.០០០ រ
២២៥.ឧបាសិកា ប៉ុក មាច.....	១០.០០០ រ
២២៦.ឧបាសិកា លី ជុន.....	១០.០០០ រ
២២៧.លោក កែវ ហ៊ើល+យាយ មាស សាមៀន...	១០.០០០រ
២២៨.លោក យាយ រឿន (ផ្លូវលេខ៣ ព.ស.).....	១០.០០០រ
២២៩.ឧបាសិកា ស៊ុក ថុល.....	៥.២០០ រ
២៣០.សាមណេរ ខន្តិធរោ ជីម បូរិន.....	៥.០០០ រ
២៣១.ឧបាសក ជីម ហ៊ឹម និងឧបាសិកា អៀង សារ៉េត.	៥.០០០ រ
២៣២.កុមារា អ៊ូ អង់ឈុន.....	៥.០០០ រ
២៣៣.កុមារី អ៊ូ អ៊ីប៊ី.....	៥.០០០ រ
២៣៤.លោក ហេង ម៉ាប់ និងភរិយា+បុត្រ.....	៥.០០០ រ
២៣៥.លោក យត រុទ្ធី និងភរិយា+បុត្រ.....	៥.០០០ រ
២៣៦.ឧស លី យុន និងឧសិ ឡៅ រុន+បុត្រ.....	៥.០០០ រ
២៣៧.លោក ជា ឆេងលី និងភរិយា+បុត្រ.....	៥.០០០ រ
២៣៨.ឧបាសិកា ថូ ហ៊ុន.....	៥.០០០ រ
២៣៩.ថន ស៊ាននិងភរិយា	៥.០០០ រ

២៤០.លោក អ៊ិន សារុំធនិងភរិយា+បុត្រ.....	៥.០០០ រ
២៤១.ឧបាសិកា អ៊ិ សិរិមជេន និងស្វាមី.....	៥.០០០ រ
២៤២.កុមារា ណាំ សុន្ទយាន៍.....	៥.០០០ រ
២៤៣.កុមារី តាំង យីលីញ.....	៥.០០០ រ
២៤៤.កុមារី ឈ ម៉ីអ័រ.....	៥.០០០ រ
២៤៥.កុមារា ឈ ឈីនគីរ.....	៥.០០០ រ
២៤៦.លោកតា យ៉ែប សាម និងភរិយា មុំ ប៊ិច.....	៥.០០០ រ
២៤៧.ជេន នាង យឿន និង កូនសុខហេន.....	៥.០០០ រ
២៤៨.ឧបាសិកា អ៊ុ អ៊ុន និងបុត្រ.....	៥.០០០ រ
២៤៩.ឧបាសក ចាប និង ឧ.សិ. យិន ម៉ៅ.....	៥.០០០ រ
២៥០.ឧបាសក សេម ចាប និងឧ.សិ. កួន.....	៥.០០០ រ
២៥១.នាង តាំង ព្រមទាំងបុត្រ.....	៥.០០០ រ
២៥២.អ្នកបរិច្ចាគប្រាក់ចំនួន៣.០០០ រ មាន១នាក់	
២៥៣.អ្នកបរិច្ចាគប្រាក់ចំនួន២.០០០ រ មាន ៣នាក់	
២៥៤.អ្នកបរិច្ចាគប្រាក់ចំនួន១.០០០ រ មាន១នាក់	

បន្ថែម

១.ឈ ទូច ព្រមទាំងបុត្រ	៥ USA
២.សាមណេរ ឡុយ ឌីណា	៣០.០០០ រ
៣.សុន ណារី ព្រមទាំងបុត្រ	២០.០០០ រ
៤.ឧបាសិកា ម៉ម យឿន ព្រមទាំងបុត្រ	១២.០០០ រ
៥.លោកយាយ លី សាន់ នៅសៀមរាប	១០.០០០ រ
៦.ឧស ជួន គីមសួរ ឌុស ថៃ សារិន	១០.០០០ រ

បោះពុម្ពចែកជូនអង្គការលើកទី១

ចំនួន ១០.០០០ គ្បាល

រោងពុម្ព អ៊ុប សារីន

ស្រះទឹក

អ្នកដើរហាលក្រោមកម្ដៅថ្ងៃ ពងជើងពងដៃផ្សាក្រហាយ
 ណាមួយស្រែកទឹកណាឃ្លានបាយ ណាផ្លូវក៏ឆ្ងាយមិនផុតសោះ។
 ស្រាប់តែបានចូបនឹងស្រះទឹក ថ្នាំធំពន្លឹកមានឈូកដុះ
 ផ្ទៃច្រើនទុំខ្ចីល្អចម្រុះ ស្រះនោះជាឈ្មោះព្រះនិព្វាន។

ដោយឧបាសិកា ឱម នក្ខណ

